

2016

Prognoza oddziaływania na środowisko

strategii rozwoju gminy Ostrówek na lata 2016 - 2022

GK

2016-04-15

Przygotowano na zlecenie Urzędu Gminy Ostrówek przez:
BC Consulting
pod kierownictwem Rafała Bodziocha

Ostrówek 2016

Spis treści

Spis treści	2
1. Wstęp.....	5
2. Charakterystyka Strategii Rozwoju Gminy.....	6
2.1. Zawartość	6
2.2. Cel	6
2.3. Powiązania Strategii Rozwoju Gminy z innymi dokumentami.....	13
3. Opis, analiza i ocena stanu środowiska	15
3.1. Obecny stan środowiska	15
3.1.1. Położenie gminy	15
3.1.2. Klimat.....	17
3.2. Budowa geologiczna, rzeźba terenu i gleby	18
3.2.1. Budowa geologiczna.....	18
3.2.2. Wody.....	21
3.2.3. Powietrze.....	24
3.2.4. Formy ochrony przyrody	25
3.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Strategii	31
3.4. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem.....	34
3.5. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022.....	34
4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Strategii Rozwoju Gminy	35
5. Oddziaływanie Strategii Rozwoju Gminy na obszary Natura 2000 i środowisko.....	38
5.1. Oddziaływanie na obszary Natura 2000.....	38
5.2. Oddziaływanie na środowisko.....	39
5.2.1. Różnorodność biologiczna	39
5.2.2. Zdrowie i bezpieczeństwo ludzi	39
5.2.3. Zwierzęta.....	40
5.2.4. Rośliny	41
5.2.5. Wody.....	42

5.2.6. Powietrze.....	43
5.2.7. Powierzchnia ziemi oraz krajobraz.....	44
5.2.8. Klimat.....	44
5.2.9. Zasoby naturalne	45
5.2.10. Zabytki	45
5.2.11. Dobra materialne.....	45
5.2.12. Podsumowanie	45
5.3. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody	58
5.3.1. Pomniki przyrody.....	58
5.3.2. Obszary Chronionego Krajobrazu.....	58
5.3.3. Rezerваты przyrody	58
5.3.4. Gatunki chronione	58
5.4. Oddziaływanie transgraniczne	59
6. Rozwiązania zapobiegające, ograniczające lub kompensujące negatywny wpływ na środowisko, mogący być efektem realizacji Strategii Rozwoju Gminy	60
7. Rozwiązania alternatywne	63
8. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	65
9. Metody analizy skutków realizacji Strategii Rozwoju Gminy.....	67
10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	69
11. Literatura	74

Spis tabel

Tabela 1. Cele strategiczne i operacyjne dla gminy Ostrówek.....	7
Tabela 2. Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Ostrówek	19
Tabela 3. Charakterystyka JCWP występujących na terenie gminy Ostrówek.....	22
Tabela 4. Charakterystyka strefy łódzkiej pod kątem występowania przekroczeń różnych substancji...25	

Tabela 5. Pomniki przyrody na terenie gminy Ostrówek.....	28
Tabela 6. Użytki ekologiczne na terenie gminy Ostrówek.....	30
Tabela 7. Potencjalne skutki w przypadku braku realizacji celów zawartych w strategii	32
Tabela 8. Cele ochrony środowiska zawarte w programach szczebla wojewódzkiego i regionalnego ...	35
Tabela 9. Charakterystyka oddziaływania głównych przedsięwzięć do realizacji na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej dla gminie Ostrówek na lata 2016 - 2022.....	47
Tabela 10. Charakterystyka oddziaływania celów operacyjnych zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 - 2022	50
Tabela 11. Przykładowe działania minimalizujące potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko wynikające ze Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek w latach 2016 - 2022.....	60
Tabela 12. Wskaźniki monitoringu dla określonych celów zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 - 2022	67

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Ostrówek na tle powiatu wieluńskiego	15
Rysunek 2. Drogi przebiegające przez teren gminy Ostrówek	17

1. Wstęp

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022. Konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania dla tego dokumentu wynika z art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2016.353 z dnia 2016.03.16).

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi w piśmie z dnia 6 kwietnia 2016 r. wskazała zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu pn. „Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022” zgodnie z art. 51 oraz art. 52 cytowanej ustawy (znak: WOOŚ – II.411.126.2016.AJa).

W niniejszym opracowaniu scharakteryzowana zostanie treść dokumentu Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016– 2022, obecny stan środowiska na obszarze opracowania oraz problemy i cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia strategii rozwoju Gminy. Następnie przeanalizowane zostanie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska, metody minimalizacji negatywnego wpływu, rozwiązania alternatywne oraz sposoby monitorowania skutków realizacji strategii.

2. Charakterystyka Strategii Rozwoju Gminy

2.1. Zawartość

Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022 jest to dokument strategiczny opracowany w odniesieniu do podmiotowej sytuacji Gminy i określonego przedziału czasowego. Założenia, cele i wnioski zawarte w dokumencie powinny być sumą konsensusu społecznego z uwzględnieniem kluczowych cech samorządu terytorialnego. Strategia rozwoju Gminy jest planem systemowego, długofalowego działania władz i podmiotów zaangażowanych, uwzględniającym czynniki zewnętrzne wpływające na sytuację Gminy tj. szanse i zagrożenia oraz aspekty wewnętrzne warunkujące o potencjale podmiotu. Strategia rozwoju Gminy to wyraz oczekiwań i ambicji społeczeństwa, ale też poziomu jego aktualnego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego oraz stopnia świadomości obywatelskiej.

Dany dokument zawiera kluczowe elementy takie jak:

- strategia rozwoju Gminy,
- analiza SWOT/TOWS,
- diagnoza perspektywna,
- ewaluacja działań.

Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 jest narzędziem wspierania pozytywnych zmian w całej przestrzeni gminnej oraz niwelowania barier pojawiających się w jej otoczeniu.

2.2. Cel

Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022 jest odpowiedzią na zmiany zachodzące w sektorze społeczno – gospodarczym w obrębie Gminy jak i w jej otoczeniu, a także wynika z przesłanek formalno – prawnych. Kluczowymi czynnikami determinującymi potrzebę przygotowania Strategii jakie należy wymienić, to:

- dostosowanie Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek do nowych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego i krajowego, w tym ujednoczenie horyzontu czasowego *Strategii* z horyzontem czasowym nowego okresu programowania Unii Europejskiej oraz dokumentów nadrzędnych,
- dostosowanie polityki rozwoju do zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w Gminie i jej otoczeniu.

Zasadniczą częścią planu strategicznego jest określenie kierunków rozwoju Gminy na

podstawie zidentyfikowanych silnych stron, słabości oraz szans i zagrożeń jakie niesie otoczenie Gminy. Plan strategiczny dąży do osiągnięcia najlepszego obrazu Gminy, czyli jej Wizji, do którego to dochodzi się poprzez określoną koncepcję komplementarnych działań, czyli Misji. Misja jest realizowana poprzez regularny proces wypełniania celów strategicznych bazujących na konkretnych kierunkach rozwoju, a wypełnianych przez cele operacyjne, skupiające konkretne zadania i działania.

Wizją gminy Ostrówek jest zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym, a odpoczynkiem i aktywnym spędzaniem czasu wolnego blisko natury, natomiast misją Gminy jest utworzenie Gminy przyjaznej dla mieszkańców i każdego kto chciałby tu mieszkać, pracować, inwestować i odpoczywać.

Przedstawione poniżej cele strategiczne i operacyjne to nic innego jak wypełnienie misji i wizji gminy Ostrówek. *Strategia* Gminy uwzględnia obszary kluczowe takie jak: gospodarka i środowisko; dziedzictwo, turystyka i rekreacja; społeczeństwo i usługi publiczne oraz zarządzanie rozwojem Gminy. Część zadań stanowi jednorazowe przedsięwzięcia, część działań posiada charakter cykliczny, a inne zadania strategii zostały sformułowane jako ciągłe. Konsekwentna realizacja tych zadań będzie miała znaczący wpływ na rozwój gospodarczy i społeczny Gminy Ostrówek w najbliższych latach.

Tabela 1. Cele strategiczne i operacyjne dla gminy Ostrówek

OBSZAR GOSPODARKA I ŚRODOWISKO			
Priorytet: Przedsiębiorczość	Cel strategiczny 1: Zrównoważony rozwój lokalnej przedsiębiorczości	Cel operacyjny 1.1: Wspieranie działań na rzecz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> ■ Promowanie Gminy Ostrówek jako miejsca przyjaznego inwestorom, ■ Podejmowanie działań we współpracy z różnymi organizacjami na rzecz organizowania szkoleń dla małych i średnich przedsiębiorstw z terenu Gminy oraz osób chcących otworzyć własną działalność gospodarczą, ■ Inicjowanie i wspieranie działań dążących do założenia pro-rozwojowej organizacji pozarządowej umożliwiającej gminie pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój przedsiębiorczości

OBSZAR GOSPODARKA I ŚRODOWISKO

		<p>Cel operacyjny 1.2: Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i wspieranie ich działalności na terenie Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Przeznaczenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania, ■ Wypracowanie programu współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami, ■ Stworzenie systemu zachęt dla zewnętrznych inwestorów, ■ Powołanie Gminnej Rady Przedsiębiorców – organu doradczego przy Wójcie Gminy
<p>Priorytet: Infrastruktura</p>	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej</p>	<p>Cel operacyjny 2.1: Rozwój sieci kanalizacyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Poprawa gospodarki ściekowej poprzez budowę i rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w poszczególnych miejscowościach oraz rozbudowę istniejącej oczyszczalni ścieków, ■ Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonych, ■ Budowa i modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej, ■ Inwestycje związane z poprawą świadczenia usług dostawy wody tj: dążenie do jak najlepszych parametrów wody oraz niezawodności w jej dostawie poprzez działania innowacyjne na stacjach uzdatniania wody
		<p>Cel operacyjny 2.2: Rozwój infrastruktury drogowej i okołodrogowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dążenie do poprawy infrastruktury drogowej poprzez budowę, przebudowę i modernizację istniejących dróg oraz infrastruktury

OBSZAR GOSPODARKA I ŚRODOWISKO			
			towarzyszącej, tj: chodniki, ścieżki rowerowe przejścia dla pieszych, oświetlenie uliczne itp.
Priorytet: Środowisko	Cel strategiczny 3: Ochrona środowiska naturalnego	Cel operacyjny 3.1: Ochrona terenów zielonych	<ul style="list-style-type: none"> ■ Utrzymanie wysokich walorów środowiska naturalnego, ■ Rozwój gałęzi przemysłu przyjaznych środowisku
		Cel operacyjny 3.2: Ochrona gleb przed degradacją	<ul style="list-style-type: none"> ■ Preferowanie lokalizacji podmiotów gospodarczych o technologiach małodopadowych i bezodpadowych lub stosujących zamknięte obiegi wody, ■ Wzrost świadomości proekologicznej mieszkańców Gminy
		Cel operacyjny 3.3: Ochrona wód powierzchniowych	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dalsze utrzymywanie drożności rowów melioracyjnych, ■ Realizacja programu gospodarki ściekowej w Gminie
		Cel operacyjny 3.4: Ochrona powietrza atmosferycznego	<ul style="list-style-type: none"> ■ Wspieranie modernizacji technik spalania i przechodzenia na techniki ekologicznie bezpieczniejsze, ■ Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (obecnie 8 podmiotów posiada lub jest w trakcie oczekiwania na wydanie decyzji środowiskowej w zakresie planowanej inwestycji fotowoltaicznej o mocy do 2 MW)
		Cel operacyjny 3.5: Promocja i realizacja systemu gospodarki odpadami	<ul style="list-style-type: none"> ■ Podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia ilości składowanych odpadów komunalnych poprzez

OBSZAR GOSPODARKA I ŚRODOWISKO

doskonalenie systemu segregacji odpadów,

- Informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia przy usuwaniu i utylizacji pokryć dachowych oraz innych elementów zawierających azbest np. eternit

OBSZAR DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I REKREACJA

Priorytet: Turystyka i rekreacja

Cel strategiczny 4: Poprawa atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej

Cel operacyjny 4.1: Stymulowanie rozwoju infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej

- Podjęcie działań służących do budowania marki Gminy,
- Wspieranie rozwoju agroturystyki i ekoturystyki,
- Promowanie nowej oferty turystycznej na targach i wystawach na poziomie regionalnym, powiatowym, wojewódzkim i ogólnopolskim,
- Zwiększenie nakładów na promocję gminy na zewnątrz,
- Budowa boisk sportowych i placów zabaw

Priorytet: Dziedzictwo

Cel operacyjny 4.2: Kultywowanie i rozwój kultury i dziedzictwa regionu

- Rozwój oferty kulturalnej oraz uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolnego,
- Wsparcie dla prywatnych projektów zwiększających atrakcyjność gminy,
- Zapewnienie mieszkańcom dostępu do współczesnych, atrakcyjnych form aktywności,
- Rozbudowa świetlic wiejskich i integracja mieszkańców

OBSZAR GOSPODARKA I ŚRODOWISKO

OBSZAR SPOŁECZEŃSTWO I USŁUGI PUBLICZNE

	Cel strategiczny 5: Poprawa jakości życia mieszkańców	Cel operacyjny 5.1: Poprawa istniejącej oferty edukacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zwiększenie bazy dla edukacji przedszkolnej i szkolnej, ■ Rozbudowa oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
		Cel operacyjny 5.2: Wzrost poziomu bezpieczeństwa socjalnego i publicznego mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> ■ Wspieranie rozwoju publicznych placówek podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie, ■ Prowadzenie i wspieranie działań zmierzających do zabezpieczenia potrzeb socjalnych mieszkańców Gminy, w tym rozwój usług opiekuńczych i terapeutycznych skierowanych do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, osób starszych i niepełnosprawnych, ■ Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego w Gminie – współdziałanie władz Gminy z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych (pożary, podtopienia, powodzie), wypadków drogowych, awarii technicznych oraz innych miejscowych zdarzeń
		Cel operacyjny 5.3: Podejmowanie działań ułatwiających osobom bezrobotnym i pracującym podwyższenie kwalifikacji zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> ■ Wspieranie osób bezrobotnych w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, ■ Wspieranie procesu kształcenia ustawicznego osób dorosłych, ■ Działania na rzecz aktywizacji zawodowej i walka z bezrobociem

OBSZAR GOSPODARKA I ŚRODOWISKO			
		6.3: Działania na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków pomocowych na rozwój	pozyskiwanie środków w ramach dostępnych funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych mechanizmów finansowych, ■ Planowanie budżetu z uwzględnieniem wkładów własnych do projektów
Priorytet: Promocja Gminy		Cel operacyjny 6.4: Działania na rzecz promocji Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ■ Stworzenie atrakcyjnego wizerunku Gminy (w oparciu głównie o lokalną przedsiębiorczość, turystykę, tereny zielone itp.), ■ Współpraca z mediami w zakresie informowania o działalności władz Gminy Współpraca z gminami partnerskimi w kraju i zagranicą, ■ Zwiększenie obecności Gminy w Internecie, w tym poprawa wyglądu i dostępności stron internetowych Gminy oraz tworzenie grup tematycznych na portalach społecznościowych

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 - 2022

2.3. Powiązania Strategii Rozwoju Gminy z innymi dokumentami

Analizowany dokument i wyznaczone w nim cele strategiczne i operacyjne powinny być spójne z celami określonymi w innych dokumentach istotnych z punktu widzenia strategii rozwoju. Strategia jest zgodna z dokumentami z różnych poziomów:

- Poziom europejski:
 - Strategia Europa 2020,
 - Polityka spójności 2014 – 2020,
- Poziom Krajowy:
 - Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020,
 - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020,

- Poziom regionalny:
 - Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020,
 - Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego 2020 +,
 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020.

3. Opis, analiza i ocena stanu środowiska

3.1. Obecny stan środowiska

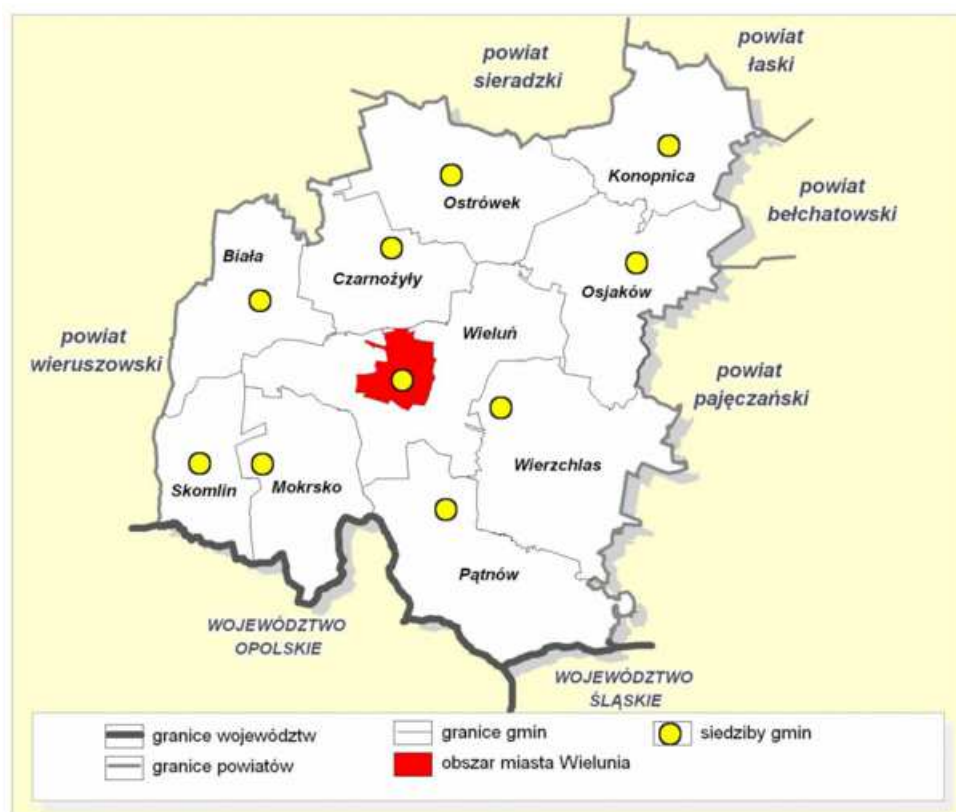
Poniższy rozdział został opracowany w oparciu o analizowaną *Strategię* oraz o inne źródła zewnętrzne, źródła te zostały oznaczone w tekście.

3.1.1. Położenie gminy

Gmina Ostrówek położona jest w zachodniej części województwa łódzkiego, w północnej części powiatu wieluńskiego. Graniczy z takimi gminami jak (Rysunek 1):

- Złoczew – od północy,
- Konopnica i Osjaków – na wschodzie,
- Czarnożyły i Wieluń – na południu,
- Lututów – na zachodzie.

Rysunek 1. Położenie gminy Ostrówek na tle powiatu wieluńskiego

Źródło: <http://www.ostrowekgmina.pl/>

Siedziba gminy znajduje się w odległości 15 km od Wielunia, 32 km od Sieradza oraz 85 km od Łodzi, 85 km od Częstochowy, 133 km od Wrocławia i 142 km od Katowic – większych ośrodków naukowych, kulturalnych i przemysłowych.

W skład Gminy wchodzi 26 miejscowości oraz 13 sołectw: Bolków, Dębiec, Dymek, Janów, Milejów, Niemierzyn, Nietuszyna, Okalew, Ostrówek, Rudlice, Skrzywno, Wielgie, Wola Rudlicka. Terytorium gminy wynosi 101 km²¹.

Gmina Ostrówek należy do typu gmin o charakterze rolniczo-leśnym (użytki rolne stanowią 60–70% terenu gminy, grunty leśne 20–30%).

Przez teren Gminy przebiega kilka dróg.

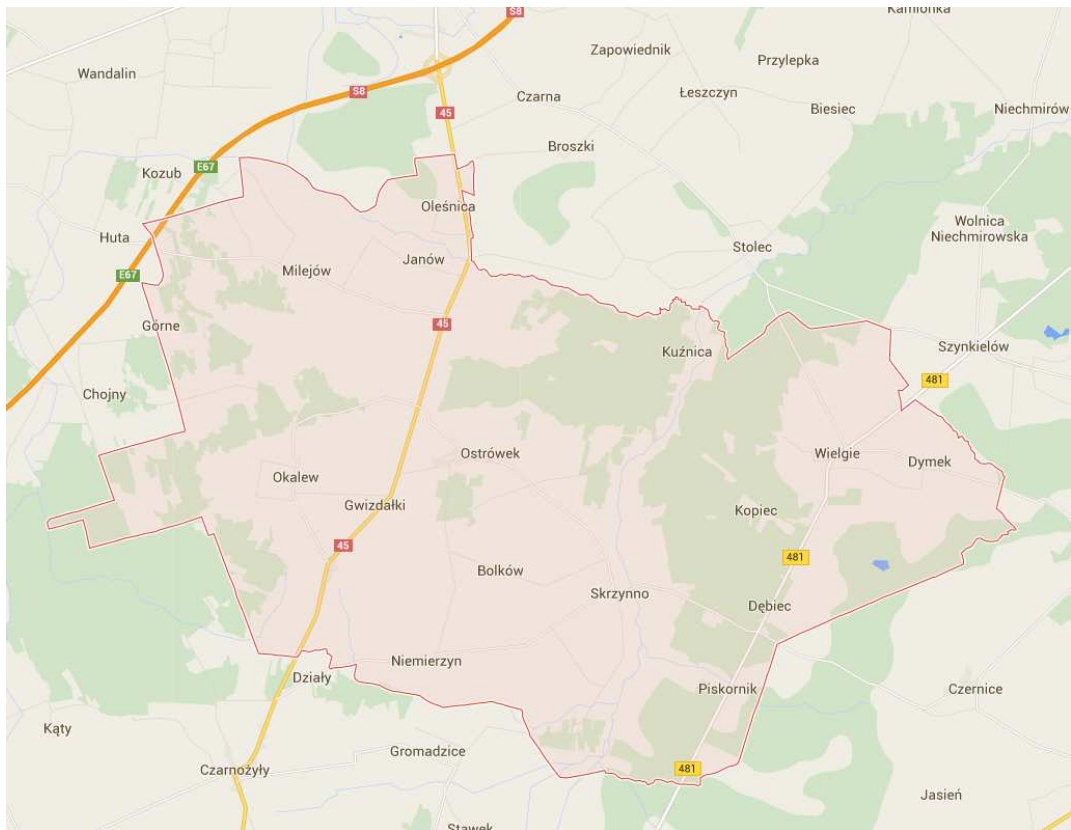
- Droga europejska E67 –będąca trasą europejską kierunku północ południe, łączącą Europę Środkową z Finlandią; przebiega przez niewielki fragment w północno – zachodniej części Gminy,
- Droga krajowa nr 45 – prowadząca przez województwa łódzkie, śląskie i opolskie; łączy ona drogę S8 z drogą nr 78,
- Droga wojewódzka nr 481 – leży na terenie powiatów łaskiego i wieluńskiego, stanowi część trasy łączącej Łódź z Wieluniem

Oraz pięć dróg powiatowych:

- nr 4529 E relacji Krzczów – Osjaków – Huta Czernicka – Skrzywno – Emanuelina,
- nr 4533 E relacji Górki Konopnickie – Bębnów – Wielgie – Stolec,
- nr 4535 E relacji Czarnożyły – Dębina,
- nr 4546 E relacji Wola Rudlicka – Dymki,
- nr 4537E relacji Nietuszyna – Okalew – Ostrówek – Gromadzice – Wieluń.

¹Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015 – Gmina Ostrówek

Rysunek 2. Drogi przebiegające przez teren gminy Ostrówek

Źródło: <https://maps.google.pl/>

W 2014 roku ilość mieszkańców na terenie Ostrówek wynosiła 4539, z kolei średnia gęstość zaludnienia wynosi 45 osób/km².

Sieć osadnicza gminy zlokalizowana jest głównie przy ciągach komunikacyjnych w postaci pasm zabudowy. Tylko miejscowości Ostrówek, Skrzywno i Wielgie posiadają wielodrożny system zabudowy. Ostrówek jest miejscowością, która posiada najważniejsze dla mieszkańców funkcje:

- usługowo – administracyjne,
- oświatowe,
- handlowe,
- zdrowotne.

W pozostałych wsiach obecność funkcji usługowej ogranicza się tylko do placówek oświatowych (Skrzywno, Okalew, Janów, Wielgie) oraz usług służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców.

Do głównych czynników rozwoju gospodarczego danego obszaru należy jego położenie, zasoby naturalne oraz potencjał ludnościowy.

3.1.2. Klimat

Położenie geograficzne gminy powoduje, że nad jego obszar napływają różnorodne masy

powietrzne. Dominują tutaj masy powietrza polarno – morskiego i polarno – kontynentalnego, które wywołują dużą dobową i roczną zmienność pogody. Najczęściej występującymi kierunkami wiatru są: zachodni i południowo – zachodni, stosunkowo duży jest także udział kierunków: wschodniego, południowo – wschodniego i południowego, najrzadziej występują wiatry północne. Średnia miesięczna prędkość wiatru wynosi 4,0 m/s.

Największe średnie miesięczne zachmurzenie przypada na takie miesiące jak listopad i grudzień, najmniejsze na sierpień i wrzesień. W ciągu roku występuje średnio 150 dni pochmurnych i 100 dni pogodnych. Średnia wartość nasłonecznienia w ciągu roku wynosi 5 godzin na dobę.

Największe miesięczne nasłonecznienie występuje się w czerwcu, najmniejsze natomiast w grudniu. Elementy klimatu mają duży wpływ na kształtowanie się temperatury powietrza. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,1 °C.

Najzimniejszym miesiącem w roku jest styczeń (–21,9 °C), a najcieplejszym lipiec (17,9 °C). Średnia roczna amplituda temperatur wynosi 19,8 °C. Liczba dni bardzo mroźnych (z temperaturą maksymalną niższą od –10 °C) wynosi średnio 15,5 w ciągu roku, natomiast średnia roczna liczba dni upalnych (z temperaturą maksymalną wyższą od 30 °C) wynosi 10. Średnia wilgotność w ciągu roku wynosi 60%.

Roczna średnia suma opadów wynosi 606 mm. Największą ilością opadów charakteryzuje się miesiąc lipiec (96 mm), najmniejszą natomiast październik (33 mm)².

3.2. Budowa geologiczna, rzeźba terenu i gleby

3.2.1. Budowa geologiczna

Obszar gminy Ostrówek pod względem budowy geologicznej położony jest w zachodniej części monokliny przedsudeckiej, w granicach mniejszej jednostki tektonicznej zwanej monokliną kalisko–złoczewską, na pograniczu synklinorium szczecińsko–łódzko–miechowskiego (niecka mogileńsko–łódzka).

Dominującą rolę w budowie geologicznej Gminy mają utwory jury, trzeciorzędu i czwartorzędu. Utwory jury górnej stanowią podłoże osadów kenozoicznych i występują na prawie na całym obszarze Gminy. Ich miąższość wynosi od kilkunastu do kilkuset metrów i wykształcone są w postaci wapieni marglistych i margli. W głównej mierze są to utwory oksfordu. Skały kimerydu stwierdzono w utworach wiertniczych w okolicy Okalewa. Strop utworów jury występuje na głębokości od 25 m p.p.t w Skrzyńkach i Borowcu, do około 65 m

²Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ostrówek

w miejscowości Wielgie. Trzeciorzędowe utwory występują powszechnie pokrywając powierzchnię utworów mezozoicznych. Średnia ich miąższość waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów. Wykształcone są głównie w postaci piasków kwarcowych drobno i średnioziarnistych, iłó w i mułków, które miejscami zawierają przewarstwienia ciemnobrunatnych piasków i węgla brunatnego. W rejonie rowu tektonicznego Złoczew wartości te mogą przekraczać nawet 300 m (w centralnej części rowu). W utworach miocenu rowu złoczewskiego, wyróżnia się dwie serie: serię węglową o miąższości 95-138 m z warstwami węgla brunatnego przedzielonymi warstwami płonnyimi iłó w, mułków, piasków, gytii i kredy jeziornej oraz serie nadwęgloną o miąższości 120–165 m złożoną z drobnoziarnistych i pyłowatych piasków kwarcowych oraz iłó w szarobrunatnych ze szczątkami roślin i miejscami z wkładkami ksylitów.

Osady czwartorzędowe występują na całym obszarze Gminy. Reprezentowane są one przez utwory lodowcowe, wodnolodowcowe, eoliczne, pochodzenia rzeczno-roślinnego. W okresach glacialnych akumulowały się gliny zwałowe, a w czasie ociepleń powstawały osady fluwioglacjalne o frakcji żwirowej oraz żwirowo – piaszczystej. Ich miąższość waha się od kilku do około 30-45 m. W czasie zlodowaceń północnopolskich, w strefie klimatu peryglacialnego nastąpiło wysokie zasypanie szerokich dolin rzecznych. Osady rzeczne budują rozległe powierzchnie tarasów nadzalewowych wyższych Oleśnicy i Pysznej, które wykształciły się w postaci piasków drobno i średnioziarnistych dobrze wysegregowanych. Z reguły mają one miąższość do 6 m i są zbudowane z piasków różnoziarnistych przewarstwionych drobnymi żwirami.

Czwartorzęd nierozdzielony reprezentowany jest przez piaski eoliczne w wydmach. Tworzą one niezbyt rozległe, nieregularne pokrywy na obszarach tarasów nadzalewowych i na wysoczyznach. Pokrywy eoliczne są różnej miąższości występują w postaci piasków żółtych, drobno i średnioziarnistych, miejscami pyłowatych. Ich miąższość wynosi od kilku do kilkunastu metrów. Osady holocenijskie występują w dnach współcześnie funkcjonujących dolin rzecznych i reprezentowane są przez piaski rzeczne, częściowo humusowe dość dobrze wysegregowane, z nieznaczną domieszką mułków i żwirów. Miąższość osadów rzecznych osiąga maksymalnie kilka metrów.

Na terenie gminy Ostrówek znajdują się udokumentowane złoża kopalin (Tabela 2).

Tabela 2. Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Ostrówek

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina
1	Bolków	Kruszywo naturalne

2	Bolków 1	Kruszywo naturalne
3	Górne – Chojny	Kruszywo naturalne
4	Łysa Góra I	Kruszywo naturalne
5	Nietuszyna	Kruszywo naturalne
6	Okalew II	Kruszywo naturalne
7	Okalew III	Kruszywo naturalne
8	Okalew IV	Kruszywo naturalne
9	Okalew V	Kruszywo naturalne
10	Ostrówek	Kruszywo naturalne
11	Ostrówek II	Kruszywo naturalne
12	Ostrówek III	Kruszywo naturalne
13	Ostrówek IV	Kruszywo naturalne
14	Ostrówek V	Kruszywo naturalne
15	Ostrówek VI	Kruszywo naturalne
16	Ostrówek VII	Kruszywo naturalne
17	Ugoda Niemierzyn	Kruszywo naturalne
18	Złoczew (częściowo zlokalizowane na terenie Gminy)	Węgiel brunatny

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ostrówek

Rzeźba terenu

Pod względem podziału fizyczno – geograficznego Jerzego Kondrackiego obszar gminy Ostrówek znajduje się w na styku dwóch mezoregionów fizycznogeograficznych:

- Kotliny Szczercowskiej (318.23) – kotlina ta położona po obu stronach rzeki Widawki, charakteryzują się licznymi terenami podmokłymi. Występują tu lasy mieszane sosnowo – dębowe oraz bory sosnowe, nielicznie zachowane są torfowiska przejściowe z bogatą roślinnością,
- Wysoczyzny Złoczewskiej (318.22) – mezoregion ten jest równiną morenową położoną w międzyrzeczu górnego biegu Warty i Prozny, wzdłuż rzek występują kemy oraz moreny czołowe z okresu warciańskiego zlodowacenia.

Mezoregiony te wchodzą w skład makroregionu Nizina Południowowielkopolska, należącego do podprowincji Niziny Środkowopolskie.

Gleby

Zróznicowanie typologiczne i gatunkowe gleb jest warunkuje wiele czynników m.in.:

- rodzaj skały macierzystej,
- klimat (mikroklimat),
- rzeźba terenu (mikrorzeźba),
- hydrosfera,
- występujące na danym terenie organizmy roślinne i zwierzęce,
- antropogeniczna działalność człowieka,
- czas w którym przebiegał proces kształtowania gleby.

Teren zajmowany przez gminę Ostrówek należy do trzech regionów glebowo – rolniczych³:

- brąszewicko – lututowskiego (część zachodnia Gminy) – obejmuje głównie gleby wytworzone z piasków wodno – lodowcowych niskiej jakości; przeważają piaski luźne lub słabo gliniaste zaliczane do gleb pseudobielicowych i bielicowych; sporadycznie występują gleby brunatne i czarne ziemie. Użytki zielone dominują na glebach murszowych i murszowatych, lasy rosną na najniższych glebach, położonych na wzniesieniach,
- osjakowskiego (część wschodnia Gminy) – dominującymi glebami w tym rejonie są gleby pseudobielicowe i bielicowe, rzadko spotyka się tutaj gleby brunatne lub czarne ziemie; w dolinach rzecznych występują gleby aluwialne (mady niskiej jakości),
- złoczewsko – konopnickiego (część północno – wschodnia Gminy) – na tym terenie dominują gleby wytworzone z glin, zaliczone do gleb brunatnych właściwych lub wylugowanych.

Na terenie gminy Ostrówek użytki rolne zajmują 6977 ha powierzchni, w strukturze przeważają grunty orne oraz łąki⁴.

3.2.2. Wody

Hydrografia

Głównym ciekim odwadniającym obszar gminy Ostrówek jest rzeka Pyszna, która jest dopływem Oleśnicy, będąca z kolei lewostronnym dopływem Warty. Cały obszar zajmują mniejsze cieki i rowy melioracyjne. Są to rzeki o małych spadkach, krętych korytach i zabagnionych dolinach.

³Według Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach (<http://www.iung.pulawy.pl/>)

⁴Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ostrówek

Teren Gminy ubogi jest w naturalne zbiorniki i oczka wodne. Największe z nich znajdują się w okolicy Ostrówka, a łączna ich powierzchnia wynosi 2 ha.

Gmina Ostrówek znajduje się na terenie jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) znajdujących się pod nazwą Oleśnica do Pysznej. Szczegółowa charakterystyka przedstawiona w tabeli poniżej:

Tabela 3. Charakterystyka JCWP występujących na terenie gminy Ostrówek

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Lokalizacja			
Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Region Wodny	Obszar dorzecza		
			Kod	Nazwa	
PLRW60001718187	Oleśnica do Pysznej	Region wodny Warty	6000	Obszar dorzecza Odry	
Status	Ocena Stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje	Uzasadnienie derogacji	
Naturalna część wód	Umiarkowany	zagrożona	4(4) – 1	Ponad 75 % powierzchni zlewni zajmują tereny rolne	

Hydrogeologia

Obszar gminy Ostrówek położony jest w makroregionie centralnym, regionie śląsko – krakowskim XII, subregionie jurajskim XII₃. Użytkowe poziomy wodonośne związane są z utworami mezozoiku i kenozoiku. Zgodnie z przedstawioną powyżej budową geologiczną, piętra wodonośne występują w utworach czwartorzędu, trzeciorzędu i jury.

W czwartorzędowym poziomie wodonośnym można wyróżnić trzy regiony hydrogeologiczne:

- współczesnych dolin rzecznych – charakteryzuje się niezbyt dużą miąższością w przedziale 10 –20 m, wody podziemne występują tu płytko, przeważnie do 5 m i charakteryzują się swobodnym zwierciadłem, zasilane warstw z infiltracji wód opadowych i powierzchniowych,

- obszarów akumulacji glacifluwialnej –występuje po prawej stronie doliny Pysznej, warstwa wodonośna związana jest tam z osadami piaszczysto – żwirowymi o miąższości przeważnie 5 – 20 m,
- wysoczyzn morenowych – występuje w osadach piaszczysto – żwirowych poprzedzielanych utworami słabo przepuszczalnymi głównie glinami zwałowymi, wody te zalegają płytko i są zasilane poprzez bezpośrednią infiltrację wód atmosferycznych; zwierciadło podlega znacznym wahaniom, z gospodarczego punktu widzenia wody te nie mają większego znaczenia.

Występowanie wód w utworach trzeciorzędowych jest związane przeważnie z występowaniem drobnoziarnistych piasków miocenu. Gmina Ostrówek nie posiada ujęć wody z tego piętra.

Główny poziom użytkowy związany jest z osadami jury górnej, a dokładniej z utworami oksfordu. Charakteryzuje się bardzo dobrą wodoprzepuszczalnością ze względu na system szczelin, a także istnieniem obszarów bezpośredniego zasilania. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi od 85 do 124 m.

Teren Gminy nie znajduje się w zasięgu głównych zbiorników wód podziemnych.

3.2.3. Powietrze

Duży wpływ na powietrze atmosferyczne mają antropogeniczne rodzaje źródeł emisji na terenie gminy Ostrówek. Można je podzielić na:

- emisję punktową – powstałą w wyniku spalania paliw z kominów,
- emisję liniową (tzw. komunikacyjną) – pochodzącą głównie z transportu samochodowego,
- emisje powierzchniową – w skład której wchodzi zanieczyszczenia komunalne z palenisk domowych, z gromadzenia i utylizacji ścieków oraz odpadów.

Główny wpływ na stan powietrza mają przede wszystkim procesy energetycznego spalania paliw związane z emisją powierzchniową. Są one szczególnie uciążliwe w okresie grzewczym wśród zwartej zabudowy, która utrudnia proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Procesy te pochodzą zarówno z niskich emitorów odprowadzających gazowe produkty spalania z palenisk domowych, jak i lokalnych i zbiorczych kotłowni, w których podstawowym nośnikiem grzewczym jest węgiel, niestety często złej jakości o dużej zawartości siarki⁵.

Ważnym źródłem zanieczyszczenia są również arterie o dużym natężeniu ruchu, a zwłaszcza trasy tranzytowe (w tym przede wszystkim: droga krajowa, wojewódzka oraz powiatowe). Źródła emisji komunikacyjnej znajdują się nisko nad ziemią, co sprawia, że zanieczyszczenia emitowane z silników pojazdów kumulują się głównie w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ na jakość powietrza maleje wraz z odległością. Brak jest danych dotyczących wielkości emisji substancji szkodliwych do atmosfery pochodzących z transportu na terenie gminy, raporty o stanie powietrza są sporządzane dla całego województwa.

Informację o stanie powietrza uzyskano z raportów wykonywanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi prowadzi badania rozdzielając je na dwie strefy: strefę łódzką oraz aglomerację łódzką.

Powiat wieluński, a co za tym idzie gmina Ostrówek znajduje się w strefie łódzkiej, gdzie dla oceniano jakość powietrza pod kątem zawartości SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, O₃, pyłu zawieszonego PM₁₀, Pb, As, Cd, Ni i B(a)P w pyle PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Strefie tej przypisano kod PL1002. W tabeli 4 **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** zestawiono wyniki pod kątem jakości powietrza w strefie łódzkiej.

⁵ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ostrówek

Tabela 4. Charakterystyka strefy łódzkiej pod kątem występowania przekroczeń różnych substancji

Mierzony parametr	Klasa strefy
Benzen (C ₆ H ₆)	A
Dwutlenek azotu (NO ₂)	A
Dwutlenek siarki (SO ₂)	A
Ołów (Pb)	A
Pył Zawieszony PM10	C
Pył zawieszony PM2,5	C
Tlenek węgla (CO)	A
Arsen (AS)	A
Kadm (Cd)	A
Nikiel (Ni)	A
Benzo(a)piren (B(a)P)	C
Ozon (O ₃)	A

Legenda:

A – brak przekroczeń wartości poziomu dopuszczalnego

C – występowanie przekroczeń poziomu dopuszczalnego

Z powyższej tabeli można zauważyć, że przekroczenia poziomu dopuszczalnego zanotowano w przypadku pyłów: pyłu zawieszonego PM 2,5 oraz PM 10 oraz benzo(a)pirenu.

Określa się, że duży wpływ na powstawanie pyłu PM2,5 mają pojazdy napędzane silnikami Diesla. Szczególnie uciążliwe są pojazdy oznaczane skrótem BDV (Big Diesel Vehicles), które emitują znaczne ilości spalin, z których w skutek przemian w powietrzu powstają ziarna pyłu zawieszonego o dużej toksyczności.

Problemem przekroczeń poziomu benzo(a)pirenu jest nielegalne spalanie przez mieszkańców odpadów komunalnych w paleniskach domowych.

Główną przyczyną przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 jest nadmierna emisja niska pochodząca z dużych obszarów zwartej, niepodłączonej do sieci cieplnej zabudowy śródmiejskiej spowodowana opalaniem węglem kamiennym⁶.

3.2.4. Formy ochrony przyrody

Obszar gminy Ostrówek posiada charakterystyczny dla Polski krajobraz mozaiki polno – leśnej i wraz z relikdami naturalnych ekosystemów łąkowo-torfowiskowych jest cenną wartością Polski Środkowej. Na terenach leśnych tej części kraju, zidentyfikowano około 1 100 gatunków flory naczyniowej, 134 gatunków mszaków, 166 gatunków porostów i około 1 000 gatunków grzybów.

Fauna tej części kraju jest nieco uboższa w porównaniu z obszarami sąsiednimi z powodu małej ilości zbiorników wodnych i rozdrobnionej powierzchni leśnej.

⁶Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2014 r.

Zaewidencjonowano tu 779 gatunków bezkręgowców i 210 kręgowców, przy czym 40 gatunków to ssaki.

3.2.4.1. Parki narodowe

Według polskiej Ustawy o ochronie przyrody z 2004 roku park narodowy to:

- Obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe
- Park Narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Utworzenie Parku Narodowego, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, które określa jego nazwę, obszar, przebieg granicy oraz otulinę. Aktualnie w Polsce istnieją 23 Parki Narodowe, które zajmują obszar 317 299,3 ha czyli blisko 1 % powierzchni kraju.

W obszarze administracyjnym gminy Ostrówek brak Parków Narodowych.

3.2.4.2. Rezerваты przyrody

Rezerваты to wydzielone obszary o szczególnych wartościach przyrodniczych, zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym.

Na terenie gminy Ostrówek nie wyznaczono obszarów objętych ochroną rezerwatową.

3.2.4.3. Parki krajobrazowe

Na terenie gminy Ostrówek znajduje się Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki.

Parki krajobrazowe tworzy się na terenach o wyjątkowych walorach przyrodniczych i estetyczno –krajobrazowych.

We wschodniej części gminy (w ramach sołectwa Wielgie) przebiega zachodnia granica Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki. Obszar Gminy pokrywa się na 177 ha z obszarem otuliny Parku Krajobrazowego, powołanego z dniem 14 września 1989 roku ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Został on utworzony:

- uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Sieradzu Nr VIII/45/89 z dnia 14 września 1989 r.,
- rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego z dnia 31 lipca 1998 r. w sprawie określenia obszaru Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz.Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 20, poz. 113),
- rozporządzeniem Nr 9/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza i Widawki (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 20, poz. 194),
- rozporządzeniem Nr 1/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 11 stycznia 2008 r. zmieniające rozporządzenie Wojewody Łódzkiego w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 17, poz. 204)

Park Krajobrazowy obejmuje swoim zasięgiem 9 gmin: Widawę, Konopnicę, Burzenin, Zapolice, Sieradz, Sędziejowice, Ostrówek, Rusiec, Zduńską Wolę. Powierzchnia parku wynosi 25330 ha. Przedmiotem ochrony są doliny rzek Warty, Widawki, Grabi, Oleśnicy, Niecieczy i Wierznicy. Występują tu liczne torfowiska, uroczyska leśne, rejony występowania chronionych gatunków fauny i ostoi zwierzyny, stanowiska chronionych i rzadkich gatunków flory oraz pomniki przyrody. Na obszarze Parku występuje ok. 600 gatunków roślin naczyniowych zajmujących różnorodne siedliska. Szczególnie bogata jest flora łąkowa, bagienna i wodna. Na stromych, nasłonecznionych, wapiennych zboczach spotyka się murawy kserotermiczne, stanowiące dużą osobliwość w centrum Polski. Naturalne koryta rzek, strumienie, starorzecza, torfowiska i tereny podmokłe dają schronienie dla wielu, często rzadkich gatunków zwierząt.

Zasady ochrony terenów Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki poza w/w aktami ustalono także w rozporządzeniu Nr 30/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 3 listopada 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 380, poz. 2947 z dnia 13 listopada 2006 r.) w którym zawarto ogólne cele ochrony.

3.2.4.4. Obszary chronionego krajobrazu

Obszary chronionego krajobrazu to tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody na terenie gminy Ostrówek nie wyznaczono obszarów chronionego krajobrazu.

3.2.4.5. Obszary Natura 2000

Celem działania europejskiej sieci obszarów chronionych Natura 2000 jest powstrzymanie wymierania zagrożonych roślin i zwierząt oraz ochrona różnorodności biologicznej na terenie Europy. Do wdrożenia sieci zobowiązane są wszystkie kraje Wspólnoty. Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO), wyznaczone do ochrony populacji dziko występujących ptaków,
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO), chroniące siedliska przyrodnicze i gatunki roślin i zwierząt.

Podstawą wyznaczania obszarów Natury 2000 są kryteria naukowe. Na terenie kraju obecnie są wyznaczone 144 obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) i 823 obszary ochrony siedlisk (SOO). Pokrywają one prawie 20 proc. powierzchni kraju.

Na terenie gminy Ostrówek dotychczas nie wyznaczono Obszarów Natura 2000.

3.2.4.6. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie gminy Ostrówek rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody uznano trzy dęby szypułkowe, dwa graby zwyczajne oraz lipę drobnolistną.

Tabela 5. Pomniki przyrody na terenie gminy Ostrówek

Lp.	Gatunek drzewa	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika	Lokalizacja
1	Dąb szypułkowy	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	Dąb szypułkowy o obwodzie 390	Kuźnica 94
2	Grab zwyczajny	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	Grab zwyczajny o obwodzie 360	Wielgie, dz. nr ewid. 659/9

Lp.	Gatunek drzewa	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika	Lokalizacja
3	Dąb szypułkowy	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	Dąb szypułkowy o obwodzie 520	Wielgie, dz. nr ewid. 659/9
4	Dąb szypułkowy	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	Dąb szypułkowy o obwodzie 350	Wielgie, dz. nr ewid. 659/9
5	Grab zwyczajny	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	Grab zwyczajny o obwodzie 270	Wielgie, dz. nr ewid. 659/9
6	Lipa drobnolistna	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	Lipa drobnolistna o obwodzie 500	Ostrówek na dz. nr 1016

3.2.4.7. Stanowiska dokumentacyjne

Stanowisko dokumentacyjne jest to forma ochrony przyrody nieożywionej obejmująca miejsca ważne pod względem naukowym i dydaktycznym. Najczęściej chroni ona specyficzne formacje i profile geologiczne, twory mineralne, warstwy zawierające nagromadzenia skamieniałości, miejsca z których pochodzą nowo odkryte gatunki fauny lub flory kopalnej, jaskinie i schroniska podskalne oraz wyrobiska powierzchniowe i podziemne.

Według Centralnego rejestru Form Ochrony Przyrody na terenie gminy Ostrówek nie wyznaczono stanowisk dokumentacyjnych.

3.2.4.8. Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na terenie Gminy, wynikiem rozporządzenia Wojewody Sieradzkiego w sprawie uznania za użytki utworzono 11 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 21,81 ha.

Tabela 6. Użytki ekologiczne na terenie gminy Ostrówek

Lp.	Rodzaj użytku	Data ustanowienia	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja
1	bagno	1996-04-13	8,2400	L-ctwo Ostrówek, ur. Dymek oddz. 151 h1,h2 i 153a, b, c gm. Ostrówek
2	bagno	1996-04-13	3,7900	L-ctwo Ostrówek oddz. 91b i 91c
3	bagno	1996-04-13	4,5200	L-ctwo Stolec ur Wielgie oddz. 86 f,g,h
4	bagno	2006-06-15	0,3500	Wielgie, działka nr 81/3
5	bagno	2006-06-15	0,1200	Wielgie, działka nr 86
6	bagno	2006-06-15	0,0700	Kuźnica, działka nr 89A/3
7	bagno	2006-06-15	0,0700	Kuźnica, działka nr 89A/1
8	bagno	2006-06-15	0,5000	Kuźnica, działka nr 89A/10
9	bagno	2006-06-15	0,5600	Rudlice Jackowskie, działka nr 91
10	bagno	2006-06-15	2,7600	Nietuszyna, działka nr 149/3
11	bagno	2006-06-15	0,5200	Nietuszyna, działka nr 149/6

3.2.4.9. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości przyrodniczych, kulturowych i estetycznych. Działalność na terenach objętych tą formą ochrony uwarunkowana jest opracowaniem dla nich planu zagospodarowania przestrzennego, który uwzględni postulaty przyrodników i historyków. Nie jest wykluczone prowadzenie działalności gospodarczej pod warunkiem, że nie spowoduje ona utraty chronionych wartości.

Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe zalicza się do obiektowych, czyli indywidualnych form ochrony przyrody. Często objęte nią są zabytkowe (choć niekoniecznie) budowle, np. pałacyki, dworki, kościoły wraz z towarzyszącą im przyrodą, np. zespoły pałacowo-parkowe.

Według Centralnego rejestru Form Ochrony Przyrody na terenie gminy Ostrówek nie wyznaczono obszarów będących zespołami przyrodniczo - krajobrazowymi.

3.2.4.10. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Brak jest szczegółowych danych dotyczących zasobów przyrodniczych gminy Ostrówek wynikających zapewne z braku dotychczasowych inwentaryzacji. Obszar Gminy pokrywa się natomiast w 177 ha z obszarem otuliny Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki. Na obszarze Parku Krajobrazowego wyróżniono ok. 600 gatunków roślin naczyniowych z różnorodnych grup siedliskowych. Spośród objętych ochroną ścisłą wymienia się: dziewięcił bezłodygowy, aster gawędka, dzwonek boloński i syberyjski, rosiczka długolistna i okrągłolistna, widłak jałowcowaty, torfowy i goździsty, grzybienie białe bagno zwyczajne, paprotka zwyczajna, kruszczyk szerokolistny, lilia złotogłów; ochroną częściową m.in.: pierwiosnek lekarski, kalina koralowa, porzeczek czarna, kopytnik pospolity, bluszcz pospolity.

Fauna reprezentowana jest przez ptaki (m.in. czapla siwa, bocian biały, trzczyk nurogęś, gągoł krzykliwy, brodziec piskliwy, płazy i gady (m.in. jaszczurka zwinka, padalec, rzekotka drzewna), a przede wszystkim wiele rzadkich gatunków nietoperzy (17 gatunków, w tym największy z krajowych nocek duży).

3.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Strategii

Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022 jest dokumentem, który w powiązaniu z pozostałymi dokumentami diagnozuje uwarunkowania rozwojowe obszaru oraz wyznacza perspektywy rozwoju na najbliższe lata. Z punktu widzenia administracji samorządowej dokument ten stanowi narzędzie uzupełniające efektywne zarządzaniu

obszarem. Dzięki *Strategii* możliwe jest, skuteczne i racjonalne wykorzystanie zasobów finansowych Gminy. Opisane cele strategiczne i szczegółowe pozwalają na przewidywanie możliwych barier i ograniczeń na drodze do osiągnięcia zamierzonych celów, a także na podjęcie środków zapobiegawczych lub minimalizujących skutki tych ograniczeń.

Brak realizacji wyznaczonych działań może wiązać się z zahamowaniem rozwoju Gminy, który wpłynie niekorzystnie na wizerunek Gminy. Zaniechanie wykonania określonych zadań może wpłynąć na zmniejszenie atrakcyjności turystycznej Gminy, zmniejszenia rozwoju społeczno – gospodarczego, a co za tym idzie nie wpłynie on na poprawę warunków życia mieszkańców.

Poniższa tabela przedstawia przewidywane skutki przy braku realizacji celów.

Tabela 7. Potencjalne skutki w przypadku braku realizacji celów zawartych w strategii

Priorytet	Cel operacyjny	Skutki w przypadku braku realizacji celu
Przedsiębiorczość	Cel operacyjny 1.1: Wspieranie działań na rzecz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości	Ograniczenie: rozwoju Gminy, pozyskania inwestorów, wyrobienia opinii na rynku lokalnym
	Cel operacyjny 1.2: Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i wspieranie ich działalności na terenie Gminy	Ograniczenie rozwoju rynku lokalnego; Wytworzenie się konfliktów społecznych w przypadku braku porozumienia i wsparcia między lokalnymi przedsiębiorcami
Infrastruktura	Cel operacyjny 2.1: Rozwój sieci kanalizacyjnej	Zagrożenie zanieczyszczenia gleb, wód powierzchniowych i podziemnych spowodowane przedostawaniem się zanieczyszczeń odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleb z terenów nieposiadających sieci kanalizacyjnej
	Cel operacyjny 2.2: Rozwój infrastruktury drogowej i około drogowej	Zwiększenie ilości wypadków samochodowych w Gminie spowodowanych złą infrastrukturą drogową; Zwiększenie niebezpieczeństwa dla pieszych spacerujących na terenach gdzie nie jest rozwinięta infrastruktura około drogowa (np. chodniki),
Środowisko	Cel operacyjny 3.1: Ochrona terenów zielonych	Dewastacja terenów zielonych
	Cel operacyjny 3.2: Ochrona gleb przed degradacją	Pogarszanie się warunków glebowych, w konsekwencji zmniejszenie ilości gleb dobrych klasy bonitacyjnych

Priorytet	Cel operacyjny	Skutki w przypadku braku realizacji celu
	Cel operacyjny 3.3: Ochrona wód powierzchniowych	Pogorszenie stanu wód powierzchniowych
	Cel operacyjny 3.4: Ochrona powietrza atmosferycznego	Zwiększenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza, w konsekwencji pogorszenie warunków życia mieszkańców i ich zdrowia
	Cel operacyjny 3.5: Promocja i realizacja systemu gospodarki odpadami	Powstanie nielegalnych wysypisk śmieci, spalanie odpadów w piecach domowych, a w konsekwencji pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód
Turystyka i rekreacja	Cel operacyjny 4.1: Stymulowanie rozwoju infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej	Zmniejszenie atrakcyjności Gminy pod względem turystycznym, Brak nowych ośrodków noclegowych, gastronomicznych i handlowych
Dziedzictwo	Cel operacyjny 4.2: Kultywowanie i rozwój kultury i dziedzictwa regionu	Zapomnienie o historii i dziedzictwie regionu, Degradacja budowli dziedzictwa kultury regionalnej
	Cel operacyjny 5.1: Poprawa istniejącej oferty edukacyjnej	Zubożenie społeczeństwa, wzrost zachowań patologicznych, wzrost bezrobocia
	Cel operacyjny 5.2: Wzrost poziomu bezpieczeństwa socjalnego i publicznego mieszkańców	Rozwój zachowań patologicznych (kradzieży, dewastacji),
	Cel operacyjny 5.3: Podejmowanie działań ułatwiających osobom bezrobotnym i pracującym podwyższenie kwalifikacji zawodowych	Wzrost bezrobocia
	Cel operacyjny 5.4: Wspieranie i rozwój aktywności społecznej mieszkańców gminy, w tym dzieci, młodzieży i seniorów	Konflikty społeczne,
Zarządzanie Gminą	Cel operacyjny 6.1: Podnoszenie kwalifikacji urzędników	Zmniejszenie rozwoju Gminy

Priorytet	Cel operacyjny	Skutki w przypadku braku realizacji celu
	Cel operacyjny 6.2: Poprawa świadczenia usług w Urzędzie Gminy	Niechęć społeczeństwa do załatwiania spraw w Urzędzie Gminy, Konflikty społeczne
	Cel operacyjny 6.3: Działania na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków pomocowych na rozwój	Brak zewnętrznych środków na rozwój Gminy, a co za tym idzie brak rozwoju
Promocja Gminy	Cel operacyjny 6.4: Działania na rzecz promocji Gminy	Zmniejszenie atrakcyjności Gminy na tle pozostałych gmin

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że korzystne z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest doprowadzenia do realizacji celów zapisanych w *Strategii*. Realizacja celów operacyjnych doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego, zdrowia mieszkańców gminy oraz rozwoju gminy Ostrówek.

3.4. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Ze względu na wysoki poziom ogólności analizowanego dokumentu trudno jest scharakteryzować stan środowiska w miejscu, które zostanie objęte największym oddziaływaniem. *Strategia* określa przede wszystkim wizję Gminy oraz cele do zrealizowania w perspektywie sześciu lat. Wskazany jest, co prawda, również szereg działań i zadań, które należy wykonać, aby osiągnąć wyznaczone cele, jednak nie precyzują one dokładnie skali tych przedsięwzięć. Stan środowiska na terenie całej Gminie został przedstawiony w całym rozdziale 3, natomiast szczegółowe informacje o środowisku w miejscach objętych znaczącym wpływem będą przedstawiane i analizowane podczas przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć.

3.5. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022

W Strategii przedstawiona została diagnoza społeczno – gospodarcza gminy Ostrówek, w którym znaleźć można informacje dotyczące najistotniejszych problemów w tym związanych z ochroną środowiska – są to przede wszystkim:

- Brak możliwości zatrudnienia w innych gałęziach gospodarki niż rolnictwo,

- Brak zasobów finansowych i brak wykwalifikowanych kadr, które potrafiłyby sprawić zarządzać przedsiębiorstwem,
- Bezrobocie związane z niskim poziomem wykształcenia,
- Niski poziom wykształcenia – brak szkoły średniej oraz zasadniczej szkoły zawodowej,
- Niewłaściwa ochrona zdrowia mieszkańców.

W ramach opracowywania omawianego dokumentu została także przeprowadzona analiza SWOT/TOWS mająca na celu opis aktualnego stanu jednostki społeczno – gospodarczej z uwzględnieniem czynników zewnętrznych i wewnętrznych, które wpływają na kształtowanie jego kondycji i potencjału. Analiza SWOT/TWOS wykazała m.in. słabe strony i zagrożenia gminy Ostrówek. Istotne z punktu widzenia środowiska zagrożenia to m.in. brak działalności agroturystycznej i ekoturystyki, brak terenów inwestycyjnych, brak rozwoju małej przedsiębiorczości, natomiast słabe strony Gminy mogą oddziaływać negatywnie na komfort życia mieszkańców – wysoki poziom bezrobocia, brak podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie.

4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Strategii Rozwoju Gminy

Wśród celów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia *Strategii* można wskazać następujące cele zaczerpnięte z programów ochrony środowiska ze szczebla wojewódzkiego i regionalnego (Tabela 8).

Tabela 8. Cele ochrony środowiska zawarte w programach szczebla wojewódzkiego i regionalnego

Program ochrony środowiska województwa łódzkiego 2012 r (realizacja działań na lata 2012 – 2019 r. odnoszące się do gminy Ostrówek)	
Edukacja ekologiczna	Edukacja ekologiczna realizowana w przedszkolach i szkołach ((programy ekologiczne, konkursy, olimpiady)
	Edukacja ekologiczna dotycząca selektywnej zbiórki surowców wtórnych, odpadów komunalnych i niebezpiecznych, racjonalnego użytkowania wody i energii
Ochrona zasobów wodnych	Budowa sieci wodociągowych
	Modernizacja i budowa wodociągów
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci uzdatniania wody

	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków
	Projekty w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków
Ochrona powietrza	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie sposobów zmniejszenia zużycia energii i ciepła, korzystanie z transportu zbiorowego, itp
	Termomodernizacje budynków użyteczności publicznej i innych obiektów komunalnych
Odnawialne źródła energii	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie propagowania wykorzystywania odnawialnych źródeł energii
Ochrona przed hałasem	Wprowadzanie do m.p.z.p. zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem (rozdzielenie terenów o różnicowanej funkcji)
Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Wprowadzanie zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie możliwości lokalizacji urządzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne
Program ochrony środowiska dla powiatu wieluńskiego na lata 2014 – 2017	
Ochrona zasobów naturalnych	Ochrona zasobów przyrodniczych
	Ochrona i zwiększenie zasobów leśnych
	Ochrona gleb użytkowanych rolniczo
	Racjonalna eksploatacja kopalin i ochrona złóż
	Rekultywacja terenów zdegradowanych
	Zmniejszenie materiałochłonności produkcji
Ochrona jakości powietrza	Realizacja programów ochrony powietrza (POP)
	Przygotowania do wdrożenia dyrektywy IED przez zakłady przemysłowe (modernizacja istniejących technologii i wprowadzanie nowych, nowoczesnych urządzeń)
	Prowadzenie działań energooszczędnych w mieszkalnictwie i budownictwie (rozwój sieci ciepłowniczych, termomodernizacje)
	Ograniczenie emisji ze środków transportu (modernizacja taboru, wykorzystanie paliw ekologicznych, remonty dróg)
Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych oraz ochrona przed powodzią i suszą	Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi
	Ochrona wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł punktowych i obszarowych
	Rozwój małej retencji wodnej
	Odbudowa melioracji podstawowych i szczegółowych w celu

	przeciwdziałania skutkom suszy i powodzi
Racjonalna gospodarka odpadami	Zapobieganie i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów
	Rekultywacja składowiska odpadów
Oddziaływania hałasu	Zmniejszenie poziomów hałasu
Edukacja ekologiczna	Prowadzenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju dotyczącego wszystkich elementów środowiska

Źródło: Opracowanie własne

5. Oddziaływanie Strategii Rozwoju Gminy na obszary Natura 2000 i środowisko

Oddziaływanie projektowanych działań wymienionych w analizowanym dokumencie należy rozpatrywać w kontekście szerszym niż wpływ na poszczególne komponenty środowiska. Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022 ma na celu przede wszystkim stworzyć wytyczne i ramy dla osiągnięcia celów o charakterze społecznym i gospodarczym przy jednoczesnym uwzględnieniu zagadnień związanych z właściwym stanem środowiska i ochroną przyrody.

W rozdziale 2 opisano jakie gmina Ostrówek posiada cele, misję oraz wizję. Jednym z głównych obszarów jakie zostały wyróżnione były obszar gospodarczy i środowisko. Środowisko naturalne oraz ochrona bioróżnorodności to ważne zagadnienia rozwojowe gminy. Podczas rozwoju gospodarczego gminy ważne jest aby zachować wysokiej jakości gleb na terenie gminy, która posiada charakter typowo rolniczy. Drugi element warunkujący istotność celu rozwojowego jest konieczność wzmacniania atrakcyjności osiedleńczej. Czyste powietrze, sprawny system gospodarki odpadami, zwiększanie udziału ekologicznych źródeł energii na terenie Gminy to aspekty ukierunkowane na tworzenie przyjaznej przestrzeni dla wszystkich mieszkańców gminy. Istotną przesłanką jest również fakt, że jakość życia mieszkańców zależy w znaczącym stopniu od jakości otoczenia ekologicznego (pod uwagę brać trzeba stan zdrowia mieszkańców – warunkowany między innymi jakością wody, gleby, powietrza). Na uwagę zasługuje również potencjał rozwoju atrakcyjności turystycznej gminy poprzez wykorzystanie potencjału rekreacyjno-wypoczynkowego wynikającego z korzystnego położenia geograficznego Gminy.

Zmiany, jakie wystąpią w środowisku będą obejmować wszystkie jego komponenty, tj.: warunki

gruntowe, wodne, szatę roślinną, powietrze, a także krajobraz.

5.1. Oddziaływanie na obszary Natura 2000

Na terenach administracyjnego działania gminy Ostrówek, jak i przyległych do niej obszarach nie wyznaczono obszarów Natura 2000, a według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody oraz danych z Geoserwisu nie planuje się wyznaczania takich obszarów. Biorąc pod uwagę powyższe, planowane zmiany i inwestycje na terenie gminy nie będą miały znaczenia dla obszarów Natura 2000.

5.2. Oddziaływanie na środowisko

5.2.1. Różnorodność biologiczna

Obszar działań administracyjnych Gminy Ostrówek stanowi zróżnicowana mozaika siedlisk polnoleśnych, co sprawia, że na analizowanym obszarze bioróżnorodność jest zadowalająca. Drzewostany stanowią blisko 27% powierzchni i wykazują średnią żyzność siedlisk, z wyraźną dominacją borów sosnowych z niewielkim udziałem drzewostanów dębowych, świerkowych i bukowych. Na terenach podmokłych występują skupiska olszy. W dolinach rzek wyróżnić można zespoły roślinności łąkowej będące cennymi ekosystemami.

Agrocenozy mają strukturę zróżnicowanych pod względem wielkości i przeznaczenia gospodarstw w wielu miejscach jeszcze o zachowanych miedzach, remizach śródpolnych co sprzyja zachowaniu zróżnicowanych populacji zwierząt krajobrazu rolniczego. Wspieranie rozwoju gospodarstw agroturystycznych przyczyni się do utrzymania obecnego stanu lub wzbogaci bioróżnorodność, jak również uwrażliwi mieszkańców Gminy na walory przyrodniczo-krajobrazowe. Wszelkie planowane inwestycje budowlane wynikające z postanowień dokumentu mają charakter rozbudowy lub prac remontowych przy budynkach i obiektach już istniejących i mimo iż wiążą się z utratą powierzchni biologicznie czynnej jako takie nie powinny mieć bezpośredniego wpływu negatywnego na stan zachowania bioróżnorodności na obszarze gminy. Ocenia się, że różnorodność biologiczna na omawianym obszarze nie podlega bezpośredniemu zagrożeniu na skutek planowanych inwestycji. Wynika to ze skali ingerencji w środowisko, które to zostało poddane już wcześniej przekształceniom antropogenicznym. Przy realizowaniu planowanych inwestycji pamiętać należy o ochronie i zahamowaniu spadku różnorodności biologicznej zastanej na danym obszarze. Aby móc spełniać te warunki należy posiadać aktualną wiedzę dotyczącą stanu zasobów i walorów przyrodniczych gminy. Brak aktualnych danych dotyczących stanu lokalnego środowiska, zasobów przyrodniczych może utrudniać działania na rzecz utrzymywania różnorodności biologicznej oraz promocji gminy i realizacji celów w powiększaniu infrastruktury agroturystycznej.

5.2.2. Zdrowie i bezpieczeństwo ludzi

Działania wyznaczone w *Strategii* mają duże znaczenie dla zdrowia i samopoczucia mieszkańców gminy Ostrówek. Część z działań ma charakter pozytywny, a część z nich może oddziaływać negatywnie.

Działania opisane w *Strategii* mają charakter społeczny. Dokument będzie wpływał na ludność i będzie miał wieloaspektowy charakter zarówno w sferze materialnej jak i

pozamaterialnej. Dane działania mają służyć wizji Gminy, którą jest zachowanie miejsca równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym, a odpoczynkiem i aktywnym spędzaniem czasu wolnego blisko natury.

Realizacja przedsięwzięć *Strategii* wpłynie na aktywizację mieszkańców. Umożliwi przyjemne spędzanie czasu wolnego nie tylko mieszkańcom, ale również osobom odwiedzającym gminę. Realizacja działań w sferze przestrzeni i gospodarki wpłynie bezpośrednio na wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców i turystów, natomiast konkretne działania społeczne dotyczyć będą poprawie istniejącej oferty edukacyjnej, wzrostu poziomu bezpieczeństwa socjalnej i publicznego mieszkańców itp.

Realizacja projektu wpłynie na pobudzenie wzrostu społeczno –gospodarczego. Powstaną nowe przedsiębiorstwa oraz nowe miejsca pracy, co wpłynie na zmniejszenie się bezrobocia, poprawie ulegną także warunki ekonomiczne mieszkańców gminy.

Strategia zawiera ponadto działania, które poprawią stan środowiska na terenie Gminy, w szczególności powietrza atmosferycznego, gleb i wód. Poprawa tych składowych środowiska przyczyni się do polepszenia warunków życia i zdrowia ludności w Gminie. Jedyne uciążliwości dla mieszkańców wystąpią w chwili wykonywania planowanych zadań inwestycyjnych. Oddziaływania te będą krótkotrwałe, odwracalne i ustąpią wraz z zakończeniem prac.

5.2.3. Zwierzęta

Realizacja przedsięwzięć założonych w strategii rozwoju gminy może mieć negatywny wpływ na zwierzęta. Są to zagrożenia dotyczące głównie hałasu generowanego podczas robót budowlanych, jednakże mając na uwadze, że większość zaplanowanych inwestycji ma charakter rozbudowy lub remontu obiektów już istniejących, czynnik ten będzie miał minimalne znaczenie i ograniczony zasięg.

Podczas prowadzenia prac termomodernizacyjnych należy mieć na uwadze szczególnie okres lęgowy ptaków i tego typu zabiegi budowlane rozpoczynać dopiero po wykonaniu odpowiedniej ekspertyzy przez wykwalifikowanego ornitologa. Wiązą się one często z utratą siedlisk lęgowych, co powinno być kompensowane przez właściwe rozwiązania wskazane przez specjalistę. Na obszarze gminy wyróżnić można korytarz ekologiczny doliny rzeki Oleśnicy oraz korytarz ekologiczny doliny rzeki Pysznej zlokalizowany w środkowej części gminy, obejmujący swoim zasięgiem zwarte kompleksy leśne, które ciągną się od południowej granicy z gminami Wieluń i Osjaków, po północną granicę z gminą Złoczew. Mając na uwadze migracje dużych ssaków, oraz okresowe migracje ptaków prace

modernizacyjne przy drogach powinny uwzględniać przebieg lokalnych korytarzy migracyjnych i umożliwić zachowanie ich ciągłości. Należy mieć również na uwadze przebieg tras migracji małych ssaków i płazów. Powstawanie sieci dróg, oraz remontowanie czy rozbudowa już istniejących, w szczególności tych utwardzonych, przyczynia się często do likwidacji/ mechanicznego niszczenia siedlisk – niewielkich oczek wodnych; jednocześnie powstawanie wypełnionych wodą kolein na drogach pełni podwójną funkcję, gdyż stwarzając nowe miejsca występowania mogą również stanowić śmiertelną pułapkę; miejsca takie bywają również zanieczyszczone, np. oleje, smary. Brak dostatecznej wiedzy na temat stanu ochrony gatunków płazów, gadów i małych ssaków i skali wpływu opisanego zjawiska wymaga uzupełnienia wiedzy w tym zakresie. Należy zastosować właściwe zabezpieczenia podczas prowadzenia prac budowlanych i uwzględnić to w fazie projektowania poprzez zastosowanie przepustów (tam gdzie to możliwe), które będą kanalizować drogi wędrówki drobnych zwierząt. Również w tym wypadku zaleca się nadzór wykwalifikowanego biologa. Wspieranie inicjatyw związanych z wykorzystaniem Odnawialnych Źródeł Energii, agroturystyki, rolnictwa ekologicznego, edukacji przyrodniczej przyczyni się do wzrostu ogólnej wiedzy miejscowej ludności i większej świadomości ekologicznej, co może pośrednio wpłynąć na stan miejscowej fauny. Budowa, przebudowa lub modernizacja infrastruktury służącej do produkcji energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych z wykorzystaniem wody powinna uwzględniać migrację i tarliska lokalnych gatunków ryb i umożliwiać tą migrację i rozród. Przed wykonaniem planowanych inwestycji należy wykonać szczegółową ocenę oddziaływania inwestycji na środowisko opartą o ekspertyzę przyrodniczą.

5.2.4. Rośliny

Ocenia się, że planowany rozwój turystyki i infrastruktury z nią związanej na analizowanym obszarze może mieć pozytywne i negatywne skutki dla różnorodności roślin. Pogorszenie specyficznej struktury i funkcji siedlisk, np. poprzez mechaniczne zniszczenie, ubytek starych, w tym zamierających i martwych drzew czy fragmentację płatów siedlisk w wyniku potencjalnej możliwości dalszej rozbudowy infrastruktury rekreacyjno –turystycznej. Pozytywnym aspektem może być zwiększenie świadomości ekologicznej turystów oraz mieszkańców Gminy poprzez umieszczenie na szlakach elementów tj. plansze edukacyjne. Do negatywnych oddziaływań należy zwiększenie ruchu turystycznego oraz potencjalnie nadmierna, rozproszona rozbudowa infrastruktury powodująca zmniejszanie się powierzchni terenów zielonych.

Prace budowlane jeżeli są planowane w miejscu występowania obszarów zielonych mają zazwyczaj negatywny wpływ z uwagi na pomniejszanie się tych obszarów oraz degradację

gleby w wyniku m.in. pracy ciężkich maszyn. Dotyczy to również prac mających na celu modernizację i przebudowę dróg wraz z chodnikami. Stwarza to często konieczność usuwania drzew i krzewów jak również nierzadko uszkodzenie tych rosnących w sąsiedztwie wykonywanych prac drogowych. Do działań ochronnych wówczas należy planowanie prac z ominięciem obszarów cennych przyrodniczo, zabezpieczanie roślin przed uszkodzeniem a w skrajnych przypadkach w ramach działań kompensacyjnych do przeniesienia roślin objętych ochroną ścisłą na właściwe siedlisko, jak również sadzenie nowych drzew i krzewów.

Większość planowanych w gminie inwestycji nie będzie miała znaczącego wpływu na roślinność objętą ochroną ścisłą gdyż ma zasięg ograniczony do terenów zurbanizowanych i już od dawna przekształconych antropocenozy, które charakteryzują się wykształceniem się siedlisk najczęściej ruderalnych, o niskim znaczeniu dla lokalnej bioróżnorodności. Planowane wspieranie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych najczęściej powoduje wzrost świadomości lokalnej ludności w kwestii zasobów naturalnych regionu oraz pozwala czerpać korzyści ekonomiczne z naturalnej bioróżnorodności zarówno ekosystemów leśnych jak i zróżnicowanych agrocenozy przyczyniając się tym samym do ich lepszego zachowania.

Przed wykonaniem planowanych inwestycji w miejscach cennych przyrodniczo zaleca się wykonać szczegółową ocenę oddziaływania inwestycji na środowisko opartą o ekspertyzę przyrodniczą.

5.2.5. Wody

Realizacja postanowień *Strategii* powinna przyczynić się do poprawy stanu/potencjału JCWP. W ramach *Strategii* przewidziano działania mające na celu kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Ostrówek.

Gmina posiada wysoki stopień zwodociągowania, natomiast słabo rozwiniętą infrastrukturę sieci kanalizacyjnej, w ramach tego celu zakłada się następujące działania:

- Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami (przykanalikami) w miejscowości Skrzywno wraz z odprowadzeniem ścieków do istniejącej kanalizacji sanitarnej w Rudlicach,
- Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami (przykanalikami) w miejscowości Nietuszyna wraz z odprowadzeniem ścieków do istniejącej kanalizacji sanitarnej w Rudnicach.

Powyższe działania wpłyną bezpośrednio na ograniczenie zużycia wody oraz poprawę jakości wód poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do nich. Realizacja

projektów w zakresie zwiększenia efektywności gospodarki odpadami powinna przyczynić się do zmniejszenia ryzyka zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych poprzez likwidację dzikich wysypisk.

Ponadto modernizacja oraz budowa nowych odcinków dróg z zachowaniem zasad ochrony środowiska pozwoli na ujęcie ścieków deszczowych z powierzchni utwardzonych i podczyszczenie tych ścieków wymaganych standardów. Ograniczeniu ulegną zatem wielkości ładunków zanieczyszczeń (ropopochodnych i zawiesin) wprowadzanych w sposób bezpośredni do środowiska.

W celu dotrzymania wymagań wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej niezbędne jest podjęcie zintegrowanych działań w celu przywrócenia lub utrzymania dobrego stanu/potencjału wód. Wiele działań wyznaczonych w Strategii ma charakter neutralny, nie przewiduje się wystąpienia negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne. Jednakże wdrożenie projektów związanych dalszą rozbudową i modernizacją systemu kanalizacji sanitarnej ograniczy wielkość zanieczyszczeń przedostających się do wód powierzchniowych i podziemnych.

5.2.6. Powietrze

Strategia przewiduje realizację szeregu inwestycji infrastrukturalnych, w tym m.in. rozwój infrastruktury drogowej i około drogowej, rozwój sieci kanalizacyjnej, rozwój systemu gospodarowania odpadami itp. Prace ziemne oraz prace budowlane nie pozostają bez wpływu na zapylenie powietrza – powodują wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza. Dotyczy to w szczególności substancji emitowanych z silników spalinowych (powstających np. w trakcie transportu samochodów ciężarowych, bądź w trakcie pracy maszyn roboczych zasilanych paliwami), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac i innych. Prace te nie są obojętne dla ludzi przebywających w pobliżu danych inwestycji/działania i mogą powodować w tym czasie pewną uciążliwość. W związku z tym, należy ograniczać emisję poprzez :

- zwilżanie powierzchni terenu oraz sypkiego materiału składowanego na przyzmacz (piasek) w porze suchej, bezdeszczowej,
- unikanie warunków sprzyjających pyleniu podczas przesypywania sypkiego materiału (np. załadunek i rozładunek ciężarówek),
- zabezpieczenia ciężarówek przewożących materiały sypkie przed pyleniem (np. plandekami),
- ochranianie terenów sztucznymi barierami.

Bezpośrednie oddziaływanie na jakość powietrza atmosferycznego w gminie Ostrówek

będą miały działania zawarte w celu operacyjnym 3.4.: wspieranie modernizacji technik spalania i przechodzenia na techniki ekologiczne bezpieczniejsze oraz wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii. Działania te przełożą się bezpośrednio ograniczenie zapotrzebowania na nieodnawialne surowce energetyczne, a tym samym zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń gazowych i pyłowych wprowadzanych do powietrza atmosferycznego.

Bardzo ważna jest także edukacja ekologiczna, zwiększenie świadomości na temat zagrożeń środowiska pośrednią mogą się przyczynić do polepszenia warunków jakości powietrza.

5.2.7. Powierzchnia ziemi oraz krajobraz

Głównymi działaniami zawartymi w *Strategii*, które będą miały wpływ na powierzchnię ziemi będą wszystkie główne działania planowane na lata 2016 – 2022.

Budowa nowych elementów infrastruktury będzie oddziaływać w sposób znaczący na powierzchnię ziemi, poprzez zmianę ukształtowania terenu oraz zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. Należy mieć na uwadze, że krajobraz jak i powierzchnia ziemi w obrębie zabudowy są elementami już antropogenicznie przekształconymi, a więc realizacja działań zapisanych w *Strategii* w głównej mierze dotyczyć będzie terenów już przekształconych takich jak: drogi z infrastruktura towarzyszącą, tereny zabudowy mieszkaniowej, obiekty użyteczności itp.

Negatywne krótkotrwałe oddziaływanie inwestycji na krajobraz będzie występowało podczas budowy w ramach uregulowania gospodarki wodno – ściekowej. Będzie ono związane z prowadzonymi pracami budowlanymi. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i nie spowoduje istotnych zmian w krajobrazie, a po zakończeniu robót i uporządkowaniu terenu – zniknie. Dodatkowo uregulowanie gospodarki wodno - ściekowej przyczyni się do polepszenia jakości środowiska wodno-gruntowego.

Zmiana w krajobrazie oraz ingerencja w powierzchnię ziemi może nastąpić także na skutek wykonywania takich działań jak poprawa infrastruktury drogowej. Niewielka skala wielkości tych przedsięwzięć nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Przy realizacji inwestycji skala oddziaływania na środowisko będzie uzależniona od rodzaju i wielkości inwestycji, ich wpływ określany będzie poprzez procedurę oceny oddziaływania na środowisko.

5.2.8. Klimat

Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022 nie wskazuje ram dla działań,

które miałyby bezpośredni wpływ na klimat obszaru. Oddziaływanie na ten komponent związane jest w tym wypadku przede wszystkim z ilością i rodzajem zanieczyszczeń, które są emitowane do atmosfery podczas wykonywania określonych działań. Realizacja działań wymienionych w omawianym dokumencie może więc wpłynąć na klimat zarówno pozytywnie (wykorzystanie OZE), jak i negatywnie (wzmożony ruch pojazdów podczas prac budowlanych) – szczegółowe omówienie wpływu *Strategii* na powietrze znajduje się w rozdziale 5.2.6.

5.2.9. Zasoby naturalne

Istotnymi zasobami naturalnymi Gminy są eksploatowane złoża kruszywa naturalnego oraz węgla brunatnego (rozdział 3.1.3.). Realizacja działań wskazanych w celach operacyjnych oraz działaniach *Strategii* nie są z nimi związane.

Realizacja działań wiąże się z koniecznością budowy nowych obiektów i infrastruktury. Działania z zakresu *Strategii* nie będą wpływały na stan zasobów naturalnych miejscowości, gdyż zasoby naturalne jakie będą wykorzystywane w ramach realizacji zadań to przede wszystkim woda, żwir, piasek i energia (na tym etapie nie można określić czy kruszywa naturalne pozyskiwane będą z zasobów naturalnych Gminy), używane w trakcie trwania prac remontowo – budowlanych. Podczas robót budowlanych planuje się oszczędność tych surowców.

5.2.10. Zabytki

Na obszarze gminy Ostrówek cele operacyjne nie obejmują swoim działaniem wpływ na zabytki znajdujące się na terenie Gminy.

5.2.11. Dobra materialne

Wszystkie zadania wskazane do realizacji w *Strategii* zakładające modernizację lub remont istniejących obiektów infrastruktury mają pozytywny wpływ na dobra materialne. Również działania zmierzające do zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii przyczynią się do zmniejszenia stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, co z kolei przyczyni się do spowolnienia procesu niszczenia elewacji budynków.

Dodatkowo działania służące do poprawy atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Gminy wpłyną na zwiększenie wartości i jakości dóbr materialnych w tym znajdujących się w obrębie Gminy działek i obiektów.

5.2.12. Podsumowanie

W celu podsumowania powyższej analizy wpływu realizacji *Strategii* Rozwoju Gminy

Ostrówek na lata 2016 – 2022 na poszczególne komponenty środowiska opracowano poniższą tabelę, w której został określony charakter oddziaływania. Zastosowane oznaczenia:

- P – oddziaływanie pozytywne,
- N – oddziaływanie negatywne,
- P/N, -/N, -/P, P/-/N – oddziaływanie wystąpi, jednak może mieć charakter mieszany lub jest to trudne do określenia (różny charakter w zależności od szczegółowych założeń realizowanych przedsięwzięć),
- b – oddziaływanie bezpośrednie,
- p – oddziaływanie pośrednie
- -- brak istotnego oddziaływania.

Tabela 9. Charakterystyka oddziaływania głównych przedsięwzięć do realizacji na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej dla gminy Ostrówek na lata 2016 - 2022

Lp.	Działanie \ Komponent środowiska	Bioróżnorodność	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze*	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
1	Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami (przykanalikami) w miejscowości Skrzywno wraz z odprowadzeniem ścieków do istniejącej kanalizacji sanitarnej w Rudlicach	P	P, p	P	P/-/N, p	P, b	-	P, p	P/-/N, p	-	P/N, p	-	-
2	Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami (przykanalikami) w miejscowości Nietuszyna wraz z odprowadzeniem ścieków do istniejącej kanalizacji sanitarnej w Rudnicach	P	P, p	P	P/-/N, p	P, b	-	P, p	P/-/N, p	-	P/N, p	-	-
3	Przebudowa drogi rolniczej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Okalew –Podbór	-	P, p	P/-/N, p	P/-/N, p	P, p	P, b	P/N, p	P/-/N, p	P, p	P/N, p	P, p	P, b
4	Przebudowa drogi rolniczej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Gwizdałki od. P. Marcza do drogi krajowej nr 45	-	P, p	P/-/N, p	P/-/N, p	P, p	P, b	P/N, p	P/-/N, p	P, p	P/N, p	P, p	P, b
5	Przebudowa drogi rolniczej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Janów łącznik od	-	P, p	P/-/N, p	P/-/N, p	P, p	P, b	P/N, p	P/-/N, p	P, p	P/N, p	P, p	P, b

Lp.	Działanie \ Komponent środowiska	Bioróżnorodność	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze*	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
	Szkoły Podstawowej do P.Kośmidra												
6	Przebudowa drogi wewnętrznej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Skrzywno – kol. Maśne Góry od km. 0+000 do km 0+530 o dł. 0,530 km	-	P, p	P/-/N, p	P/-/N, p	P, p	P, b	P/N, p	P/-/N, p	P, p	P/N, p	P, p	P, b
7	Przebudowa drogi wewnętrznej osiedlowej w miejscowości Ostrówek od km 0+000 do km 0+335 o dł. 0,335 km	-	P, p	P/-/N, p	P/-/N, p	P, p	P, b	P/N, p	P/-/N, p	P, p	P/N, p	P, p	P, b
8	Przebudowa drogi wewnętrznej rolniczej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Janów od km 0+025 km 1+020 o dł. 0,995 km	-	P, p	P/-/N, p	P/-/N, p	P, p	P, b	P/N, p	P/-/N, p	P, p	P/N, p	P, p	P, b
9	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Ostrówku	P	P, p	P	P/-/N, p	P, b	-	P, p	P/-/N, p	-	P/N, p	-	-
<p>* w tabeli nie uwzględniono możliwego chwilowego negatywnego oddziaływania na powietrze, wynikającego z wykonywania prac budowlanych (związanych z powstawaniem obiektów przewidzianych do realizacji w ramach działań/zadań wyznaczonych w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 - 2022</p>													

Lp.	Program działania \ Komponent środowiska	Bioróżnorodność	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze*	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Cel operacyjny 2.1: Rozwój sieci kanalizacyjnej													
8	Poprawa gospodarki ściekowej poprzez budowę i rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w poszczególnych miejscowościach oraz rozbudowę istniejącej oczyszczalni ścieków	P	P, p	P	P/- /N, p	P, b	-	P, p	P/- /N, p	-	P/N, p	-	-
9	Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonych	P	P, p	P	P/- /N, p	P, b	-	P, p	P/- /N, p	-	P/N, p	-	-
10	Budowa i modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej	P	P, p	P	P/- /N, p	P, b	-	P, p	P/- /N, p	-	P/N, p	-	-
11	Inwestycje związane z poprawą świadczenia usług dostawy wody tj: dążenie do jak najlepszych parametrów wody oraz niezawodności w jej dostawie poprzez działania innowacyjne na stacjach uzdatniania wody.	P	P,b	-	-	P	-	-	-	-	-	-	-
Cel operacyjny 2.2: Rozwój infrastruktury drogowej i około drogowej													
12	Dążenie do poprawy infrastruktury drogowej poprzez budowę, przebudowę i modernizację istniejących dróg oraz infrastruktury towarzyszącej, tj: chodniki, ścieżki rowerowe przejścia dla pieszych, oświetlenie uliczne itp.	-	P, p	P/- /N, p	P/- /N, p	P, p	P, b	P/N, p	P/- /N, p	P, p	P/N, p	P, p	P, b
Cel operacyjny 3.1: Ochrona terenów zielonych													

Lp.	Program działania \ Komponent środowiska	Bioróżnorodność	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze*	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
13	Utrzymanie wysokich walorów środowiska naturalnego	P,b	P	P,b	P,b	P,b	P,b	P,b	P,b	P	P	P	-
14	Rozwój gałęzi przemysłu przyjaznych środowisku	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	-	-
Cel operacyjny 3.2: Ochrona gleb przed degradacją													
15	Preferowanie lokalizacji podmiotów gospodarczych o technologiach małodopadowych i bezodpadowych lub stosujących zamknięte obiegi wody	P	P	P	P	P	P	P	P	-	-	-	-
16	Wzrost świadomości proekologicznej mieszkańców Gminy	P,p	P,p	P,p	P,p	P,p	P,p	P,p	P,p	P,p	P,p	P,p	P,p
Cel operacyjny 3.3: Ochrona wód powierzchniowych													
17	Dalsze utrzymywanie drożności rowów melioracyjnych	-	P	-	-	-	P,b	-	-	-	-	-	-
18	Realizacja programu gospodarki ściekowej w Gminie	P,p	P	-	-	P,b	-	P,p	-	-	-	-	-
Cel operacyjny 3.4: Ochrona powietrza atmosferycznego													
19	Wspieranie modernizacji technik spalania i przechodzenia na techniki ekologicznie bezpieczniejsze	P	P,b	P,p	P	P	P	P,b	-	P	-	-	-
20	Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii	-	P	-	-	-	P,b	-	-	P	-	-	-
Cel operacyjny 3.5: Promocja i realizacja systemu gospodarki odpadami													
21	Podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia ilości składowanych odpadów komunalnych poprzez	-	P	-	-	P,p	-	P,p	-	-	-	-	-

Lp.	Program działania \ Komponent środowiska	Bioróżnorodność	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze*	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
	do projektów												
Cel operacyjny 6.4: Działania na rzecz promocji Gminy													
50	Stworzenie atrakcyjnego wizerunku Gminy (w oparciu głównie o lokalną przedsiębiorczość, turystykę, tereny zielone itp.)	-	P,p	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51	Współpraca z mediami w zakresie informowania o działalności władz Gminy Współpraca z gminami partnerskimi w kraju i zagranicą	-	P,p	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
52	Zwiększenie obecności Gminy w Internecie, w tym poprawa wyglądu i dostępności stron internetowych Gminy oraz tworzenie grup tematycznych na portalach społecznościowych	-	P,p	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
* w tabeli nie uwzględniono możliwego chwilowego negatywnego oddziaływania na powietrze, wynikającego z wykonywania prac budowlanych (związanych z powstawaniem obiektów przewidzianych do realizacji w ramach działań/zadań wyznaczonych w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 - 2022													

5.3. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody

5.3.1. Pomniki przyrody

Zakładane cele w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 nie będą miały znaczenia dla istniejących pomników przyrody. Edukacja na poziomie lokalnym powinna wpłynąć pozytywnie na ich zachowanie i promować typowanie nowych pomników. Wszelkie zakazy oraz wytyczne dotyczące ochrony zawarte w aktach prawnych je powołujących oraz przepisach dotyczących ochrony przyrody muszą znaleźć odniesienie w trakcie realizowania inwestycji zawartych w SRG dla Gminy Ostrówek na lata 2016 –2022.

5.3.2. Obszary Chronionego Krajobrazu

Według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody na terenie gminy Ostrówek nie wyznaczono obszarów chronionego krajobrazu, co sprawia iż zakładane cele w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022 nie będą miały znaczenia dla tej formy ochrony przyrody. Zwiększenie świadomości ekologicznej lokalnej ludności i ekspertyzy przyrodnicze wykonywane przed planowanymi inwestycjami pozwolą poszerzyć wiedzę na temat stanu lokalnego środowiska oraz zasobów naturalnych oraz może przyczynić się pozytywnie do wytypowania obszarów cennych przyrodniczo, które mogłyby zostać wytypowane jako Obszary Chronionego Krajobrazu.

5.3.3. Rezerваты przyrody

Brak na terenie gminy Ostrówek wyznaczonych rezerwatów sprawia iż zakładane cele w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 nie będą miały znaczenia dla tej formy ochrony przyrody.

5.3.4. Gatunki chronione

Zadania takie jak rozwój turystyki i infrastruktury turystycznej będą zwiększały antropopresję na chronione gatunki roślin i zwierząt co może mieć negatywny wpływ na gatunki chronione. Należy dbać o właściwy przebieg szlaków turystycznych, który ograniczy możliwość zniszczenia cennych siedlisk oraz omijać obszary będące strefami ochronnymi ptaków lęgowych, czy cennymi ostojami zwierzyny. Właściwie stosowane oznaczenia, tablice informacyjne i poprowadzone ścieżki edukacji przyrodniczej, powinny ograniczyć ruch turystyczny poza szlakami i poprzez dostarczenie odpowiedniej wiedzy zwiększyć świadomość ekologiczną, docenianie występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, większa świadomość ich znaczenia w ekosystemach dla miejscowej ludności i przyjezdnych turystów.

Zakładane cele w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 nie będą miały

znaczącego wpływu na znajdujące się na obszarze Gminy gatunki chronione, gdyż ich większość ma zasięg ograniczony do terenów zurbanizowanych i już od dawna przekształconych antropocenoz. Podczas planowania szczegółowego i wykonywania zadań planowanych należy to robić z ominięciem obszarów cennych przyrodniczo, ostoi, szlaków migracji itp. Należy ograniczyć możliwość lokalizacji nowej zabudowy na terenach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system ponadlokalnych, ciągów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów. W tym celu należy również ograniczyć rozpraszanie i lokalizowanie zabudowy na terenach otwartych przez co utrzymają ciągłość systemu ekologicznego. Podczas realizacji inwestycji zawartych w SRG Ostrówek na lata 2016 – 2022 w stosunku do obszarów i obiektów objętych formami ochrony należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody.

5.4. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na lokalizację gminy Ostrówek, którego dotyczy analizowany dokument, a także charakter działań wyszczególnionych do realizacji w ramach strategii rozwoju gminy nie przewiduje się możliwości wystąpienia oddziaływania transgranicznego.

6. Rozwiązania zapobiegające, ograniczające lub kompensujące negatywny wpływ na środowisko, mogący być efektem realizacji Strategii Rozwoju Gminy

Wszelkie cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek powinny być realizowane z zachowaniem przepisów odrębnych i zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju i powinny być konsultowane ze specjalistami.

Zgodnie z art. 75 ust. 3 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2013.1232 z dnia 2013.10.23) w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie zobowiązany jest aby uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac, a w szczególności powinien zwrócić uwagę na ochronę gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji. Jeżeli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, to należy podjąć działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód poprzez kompensację przyrodniczą. Analizując działania zawarte w *Strategii* określa się, że podczas prac ochrona elementów przyrodniczych będzie zapewniona, więc nie przewiduje się kompensacji przyrodniczej.

Charakter działań nie pozwala na tym etapie określić jednoznacznych skutków środowiskowych, dokument podaje w większości ogólne informacje na temat dla realizacji działań i zadań (konkretne inwestycje znacząco oddziałujące na środowisko powinny zostać poprzedzone dokładną analizą, której efektem będzie określenie m.in. rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących wpływ na środowisko). Można jednak wskazać następujące działania, które mogą przyczynić się do zmniejszenia negatywnego wpływu na poszczególne komponenty środowiska (Tabela 11.)

Tabela 11. Przykładowe działania minimalizujące potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko wynikające ze Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek w latach 2016 - 2022

Element środowiska przyrodniczego	Opis potencjalnego oddziaływania	Przykładowe działania minimalizujące
Ludzie i społeczność	Negatywny wpływ związany z etapem realizacji wynikający ze zwiększonej emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz hałasu, bądź na etapie eksploatacji związany ze wzmożonym transportem na	<ul style="list-style-type: none"> ■ prowadzenie prac budowlanych w godzinach dziennych, ■ stosowanie sprzętu

Element środowiska przyrodniczego	Opis potencjalnego oddziaływania	Przykładowe działania minimalizujące
	zmodernizowanych drogach	<p>w dobrym stanie technicznym,</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ eliminacja pracy pojazdów na biegu jałowym, ■ zwilżanie powierzchni terenu w celu eliminacji pylenia z placu budowy, ■ zabezpieczenie terenu budowy przed ewentualnym skażeniem środowiska w wyniku potencjalnych wycieków z maszyn i sprzętu budowlanego, ■ odtworzenie pierwotnego stanu roślinności na terenach inwestycji poprzez uporządkowanie i nasadzenie nowej roślinności, ■ podczas realizacji inwestycyjnych stosowanie najlepszych dostępnych technik BAT, ■ odpowiednia lokalizacja i wariantowanie przedsięwzięć, ■ nasadzenia zieleni przy drogach, ■ stosowanie ekranów akustycznych, ■ oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac
Zabytki	Potencjalny wpływ na elewację i powierzchnię budynków wynikające z prowadzenia prac budowlanych poszczególnych inwestycji w zasięgu oddziaływania na obiekty zabytkowe	<ul style="list-style-type: none"> ■ prowadzenie prac budowlanych z dbałością o obiekty zabytkowe w konsultacji z konserwatorem zabytków, ■ wstrzymanie prac i zabezpieczenie obiektu w przypadku natrafienia na obiekt mogący mieć wartość zabytkową podczas prac ziemnych, ■ planowanie nowych inwestycji w harmonii z istniejącym krajobrazem i

Element środowiska przyrodniczego	Opis potencjalnego oddziaływania	Przykładowe działania minimalizujące
		historycznym układem przestrzennym
Krajobraz	Przekształcenia krajobrazu w wyniku prowadzenia prac budowlanych	<ul style="list-style-type: none"> ■ prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, ■ zintegrowanie nowych przedsięwzięć z istniejącą rzeźbą terenu
Fauna, flora, obszary chronione	Potencjalne ujemne oddziaływania na gatunki i siedliska zwierząt oraz roślin podczas prowadzenia prac budowlanych	<ul style="list-style-type: none"> ■ zabezpieczanie terenów budów przed wtargnięciem zwierząt, ■ dostosowanie terminów prac do okresów lęgowych i rozrodczych zwierząt lub tworzenie siedlisk zastępczych, ■ zabezpieczanie drzew w przypadku prowadzenia prac budowlanych w bezpośrednim sąsiedztwie, ■ wyznaczenie terenów pod zagospodarowanie zielenią wokół nowych obszarów inwestycyjnych, ■ zachowanie obszarów biologicznie czynnych o powierzchni proporcjonalnej do powierzchni zagospodarowania terenu, ■ prowadzenie ręcznych wykopów w sąsiedztwie systemów korzeniowych
Wody	Negatywny wpływ na jakość wód podczas prac budowlanych spowodowany ewentualnymi awariami maszyn budowlanych, wycieków substancji szkodliwych	<ul style="list-style-type: none"> ■ prawidłowe zabezpieczenie placu budów w czasie realizacji inwestycji, ■ lokalizacja placu budowy poza teren prac, ■ kontrolowanie szczelności zbiorników paliw płynnych, ■ zapewnienie pracownikom systemu toalet przenośnych, ■ zachowanie szczególnej ostrożności
Powietrze	Negatywne potencjalne oddziaływanie związane z emisją zanieczyszczeń spowodowanych pracą maszyn i urządzeń	<ul style="list-style-type: none"> ■ systematycznie sprzątanie placu budów, ■ zraszanie placu budów

Element środowiska przyrodniczego	Opis potencjalnego oddziaływania	Przykładowe działania minimalizujące
	oraz ruchu samochodowego	w ochronie przed pyleniem, <ul style="list-style-type: none"> ■ propagowanie ruchu rowerowego lub pieszego, ■ budowanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych
Powierzchnia ziemi	Możliwy negatywny wpływ związany z naruszeniem struktury powierzchni ziemi i gleby; możliwy negatywny wpływ na glebę w fazie realizacji	<ul style="list-style-type: none"> ■ stosowanie sprawnych technicznie pojazdów w celu zminimalizowania ryzyka zanieczyszczenia powierzchni ziemi, ■ odpowiednia gospodarka odpadami na placu budów, ■ przed rozpoczęciem prac zdjęcie wierzchniej warstwy gleby (humus) i wykorzystanie jej to zakończeniu prac
Zasoby naturalne	Wzrost wykorzystania surowców naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> ■ racjonalne gospodarowanie surowcami podczas prowadzenia prac budowlanych, oszczędność wody, ■ odzysk jak największej ilości surowców

Źródło: Opracowanie własne

7. Rozwiązania alternatywne

Dokument *Strategii* charakteryzuje się wysokim stopniem ogólności, często nie zawiera propozycji konkretnych działań i nie ma odniesienia w wytycznych lokalizacyjnych. Prognoza nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów *Strategii*, do czego przyczynił się brak możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań.

Analiza zapisów *Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek* na lata 2016 - 2022 pozwala stwierdzić, że w ujęciu ogólnym przyniesie ona w większości korzystne skutki dla środowiska naturalnego, ponieważ pozwoli wykorzystać możliwości Gminy przy uwzględnieniu wszystkich najważniejszych obszarów z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju. Realizacja ustaleń dokumentu jest więc bardziej korzystna niż niewykonanie wymienionych w nim zadań (możliwe skutki braku realizacji dokumentu zostały omówione w rozdziale 3.2. *Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Strategii*). Oceniając wpływ na różne

elementy środowiska należy zauważyć, że zmiany pozytywne będą istotne i zauważalne, podczas gdy prognozowane zmiany negatywne będą niewielkie i w większości przypadków będą występować jedynie na etapie budowy.

8. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 jest zgodny z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. w związku z tym podczas sporządzania niniejszego opracowania uwzględniono następujące elementy:

- Informację o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami – rozdział 2. *Charakterystyka strategii rozwoju gminy,*
- Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu – rozdziały: 3.1. *Obecny stan środowiska,* 3.2. *Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji strategii,*
- Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem – rozdział 3.3.
- Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu – rozdział 3.4. *Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia strategii rozwoju gminy,*
- Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu – rozdział 4. *Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia strategii rozwoju gminy,*
- Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko – rozdziały: 5.1. *Oddziaływanie na obszary natura 2000,* 5.2. *Oddziaływanie na środowisko,* 5.3. *Oddziaływanie na formy ochrony przyrody,*
- Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko – rozdział 5.4. *Oddziaływanie transgraniczne,*
- Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko – rozdział 6. *Rozwiązania zapobiegające, ograniczające lub kompensujące negatywny wpływ na środowisko, mogący być efektem realizacji strategii rozwoju gminy,*
- Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie – rozdział 7. *Rozwiązania alternatywne,*
- Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy – rozdział 8. *Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy,*

- Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu – rozdział 9. *Metody analizy skutków realizacji strategii rozwoju gminy,*
- Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym – rozdział 10. *Streszczenie w języku niespecjalistycznym.*

Prognozę opracowano z wykorzystaniem metody opisowej, analizując wszystkie zgromadzone informacje dotyczące obecnego stanu środowiska i przewidziane w *Strategii* cele i działania. Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska podsumowano, określając, czy jest ono pozytywne, czy negatywne oraz bezpośrednie, czy pośrednie.

Podczas sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano materiały źródłowe wyszczególnione w rozdziale 11.

9. Metody analizy skutków realizacji Strategii Rozwoju Gminy

Istotnym elementem weryfikacji wdrożenia działań wskazanych w *Strategii* jest monitoring. Systematyczny monitoring pozwoli na obserwację i potwierdzenie prognozowanych skutków środowiskowych, będących wynikiem realizacji działań nakreślonych w Strategii. W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki monitorowania dotyczące określonych celów Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022.

Tabela 12. Wskaźniki monitoringu dla określonych celów zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 - 2022

Cele Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek	Wskaźniki monitorowania celu
OBSZAR GOSPODARKA I ŚRODOWISKO	
Cel strategiczny 1: Zrównoważony rozwój lokalnej przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw, ■ Liczba powstałych prorozwojowych organizacji pozarządowych, ■ Liczba przeprowadzonych szkoleń/spotkań dla lokalnych przedsiębiorców oraz osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą
Cel strategiczny 2: Rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej	<ul style="list-style-type: none"> ■ Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej, ■ Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonych, ■ Długość / ilość zmodernizowanej i wyremontowanej infrastruktury drogowej i okołodrogowej: <ul style="list-style-type: none"> ▪ drogi gminne i wewnętrzne/chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie itp.
Cel strategiczny 3: Ochrona środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci, ■ Liczba zrealizowanych działań w ramach akcji „Sprzątanie świata”, ■ Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej, ■ Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej, ■ Liczba domostw objętych systemem segregacji odpadów komunalnych ■
OBSZAR DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I REKREACJA	
Cel strategiczny 4: Poprawa atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba wytyczonych nowych tras pieszych i rowerowych, ■ Liczba stworzonych ścieżek edukacyjnych, ■ Liczba powstałych obiektów noclegowych, w tym agroturystycznych, ■ Liczba inicjatyw mających na celu rozwój kultury i kultywowanie tradycji, w tym liczba inicjatyw dla dzieci i młodzieży
OBSZAR SPOŁECZEŃSTWO I USŁUGI PUBLICZNE	

Cele Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek	Wskaźniki monitorowania celu
Cel strategiczny 5: Poprawa jakości życia mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba działań wspierających i promujących edukację przedszkolną, ■ Liczba wprowadzonych nowych usług medycznych dla mieszkańców w ramach POZ, ■ Liczba mieszkańców objętych pomocą socjalną, ■ Ilość udzielonych usług opiekuńczych i terapeutycznych, w tym na rzecz dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, osób starszych i niepełnosprawnych, ■ Liczba udoskonalonych systemów zarządzania kryzysowego w Gminie, ■ Liczba inicjatyw wspierających osoby bezrobotne w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, ■ Liczba inicjatyw wspierających proces kształcenia ustawicznego osób dorosłych, ■ Liczba wspartych inicjatyw społecznych grup dzieci i młodzieży, ■ Ilość krajowych i międzynarodowych projektów z zakresu wymiany młodzieży, ■ Liczba inicjatyw zmierzających do zwiększenia aktywności świetlic wiejskich
OBSZAR ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY	
Cel strategiczny 6: Doskonalenie zarządzania gminą	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba inicjatyw promujących samokształcenie pracowników samorządowych, ■ Liczba pracowników samorządowych biorąca udział w różnych formach edukacji, ■ Wartość pozyskanych dotacji ze środków zewnętrznych

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 - 2022

10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022. Konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania dla tego dokumentu wynika z art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2016.353 z dnia 2016.03.16).

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi w piśmie z dnia 6 kwietnia 2016 r. wskazała zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu pn. „Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016–2022” zgodnie z art. 51 oraz art. 52 cytowanej ustawy (znak: WOOŚ – II.411.126.2016.AJa).

Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022 jest to dokument strategiczny opracowany w odniesieniu do podmiotowej sytuacji Gminy i określonego przedziału czasowego. Założenia, cele i wnioski zawarte w dokumencie powinny być sumą konsensusu społecznego z uwzględnieniem kluczowych cech samorządu terytorialnego. Strategia rozwoju Gminy jest planem systemowego, długofalowego działania władz i podmiotów zaangażowanych, uwzględniającym czynniki zewnętrzne wpływające na sytuację Gminy tj. szanse i zagrożenia oraz aspekty wewnętrzne warunkujące o potencjale podmiotu.

Kluczowymi czynnikami determinującymi potrzebę przygotowania Strategii jakie należy wymienić, są: dostosowanie Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek do nowych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego i krajowego, w tym ujednoczenie horyzontu czasowego *Strategii* z horyzontem czasowym nowego okresu programowania Unii Europejskiej oraz dokumentów nadrzędnych oraz dostosowanie polityki rozwoju do zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w Gminie i jej otoczeniu.

Zasadniczą częścią planu strategicznego jest określenie kierunków rozwoju Gminy na podstawie zidentyfikowanych silnych stron, słabości oraz szans i zagrożeń jakie niesie otoczenie Gminy. Plan strategiczny dąży do osiągnięcia najlepszego obrazu Gminy, czyli jej Wizji, do którego to dochodzi się poprzez określoną koncepcję komplementarnych działań, czyli Misji. Misja jest realizowana poprzez regularny proces wypełniania celów strategicznych bazujących na konkretnych kierunkach rozwoju, a wypełnianych przez cele operacyjne, skupiające konkretne zadania i działania.

Wizją gminy Ostrówek jest zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym, a odpoczynkiem i aktywnym spędzaniem czasu wolnego blisko natury, natomiast misją Gminy

jest utworzenie Gminy przyjaznej dla mieszkańców i każdego kto chciałby tu mieszkać, pracować, inwestować i odpoczywać.

Analizowana strategia jest spójna z dokumentami z poziomów europejskich, krajowych i regionalnych.

Gmina Ostrówek położona jest w zachodniej części województwa łódzkiego, w północnej części powiatu wieluńskiego. Graniczy z takimi gminami jak: Złoczew, Konopnica, Osjaków, Czarnożyły, Wieluń i Lututów na zachodzie.

W skład Gminy wchodzi 26 miejscowości oraz 13 sołectw: Bolków, Dębiec, Dymek, Janów, Milejów, Niemierzyn, Nietuszyna, Okalew, Ostrówek, Rudlice, Skrzywno, Wielgie, Wola Rudlicka. Terytorium gminy wynosi 101 km².

Brak realizacji wyznaczonych działań może wiązać się z zahamowaniem rozwoju Gminy, który wpłynie niekorzystnie na wizerunek Gminy. Zaniechanie wykonania określonych zadań może wpłynąć na zmniejszenie atrakcyjności turystycznej Gminy, zmniejszenia rozwoju społeczno – gospodarczego, a co za tym idzie nie wpłynie on na poprawę warunków życia mieszkańców. Opis potencjalnych skutków w przypadku braku realizacji celów opisano w tabeli 5. Z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi określa się że korzystne jest doprowadzenie do realizacji celów zapisanych w *Strategii*. Realizacja celów operacyjnych doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego, zdrowia mieszkańców gminy oraz rozwoju gminy Ostrówek.

Ze względu na wysoki poziom ogólności analizowanego dokumentu trudno jest scharakteryzować stan środowiska w miejscu, które zostanie objęte największym oddziaływaniem.

Wszystkie cele strategiczne oraz działania zmierzające do ich osiągnięcia wyznaczone w Strategii mają służyć realizacji wizji Gminy. Określa się, że Strategia będzie miała jedynie pozytywny wpływ na jakość życia ludzi.

Dany dokument wskazuje także szereg zadań związanych z aktywizacją mieszkańców, zmniejszeniem bezrobocia, rozwojem lokalnego rzemiosła, lepszym dostępem do usług medycznych, a także wspieraniem przedsiębiorców.

Aby realizacja postanowień Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022 nie spowodowała szkód dla środowiska, przepisy wymagają, aby przed jego wprowadzeniem rozważyć wszystkie możliwe szkody. Prognoza przedstawia dobre i złe skutki dla środowiska. Na tej podstawie lokalne społeczeństwo, władze gminy i kraju oraz organizacje ekologiczne mogą wspólnie podjąć najlepszą decyzję i uniknąć w przyszłości problemów spowodowanych

szkodami w środowisku przyrodniczym. Krajobraz i warunki przyrodnicze stwarzają optymalne warunki dla rozwoju agro- i ekoturystyki. Po przeanalizowaniu zadań zawartych w SRG Ostrówek na lata 2016 – 22 i ich wpływu na komponenty przyrodnicze Gminy stwierdza się, że nie będą miały one negatywnego znaczenia dla zachowania miejscowej bioróżnorodności oraz przetrwania chronionych gatunków roślin i zwierząt czy pozostałych form ochrony przyrody. Większość zadań ma zasięg ograniczony do terenów zurbanizowanych i już od dawna przekształconych antropocenozy. W pozostałych przypadkach z uwagi na ograniczone rozpoznania zgodnie z zasadą zapobiegania oraz minimalizowania skutków oddziaływań, przed wykonaniem planowanych inwestycji należy wykonać ocenę oddziaływania inwestycji na środowisko opartą o ekspertyzę przyrodniczą. Pozwoli to na wskazanie środków kompensujących ewentualne negatywne oddziaływania na środowisko na wszystkich etapach realizacji przedsięwzięcia.

Działania obejmujące prace remontowo – budowlane, roboty ziemne stanowią często obciążenie dla środowiska naturalnego oraz dla ludzi. Z tego względu przewidywać można negatywne oddziaływanie tych inwestycji, będzie miało to jednak wymiar krótkotrwały i jedynie w trakcie realizacji, co w efekcie nie przyniesie znacznego uszczerbku w środowisku naturalnym. Istotny dla skali oddziaływań będzie miał dobór metod realizacji inwestycji mający na względzie przede wszystkim zachowanie standardów i środków ostrożności nie wpływających w sposób trwały na środowisko naturalne poprzez uszkodzenie siedlisk, zanieczyszczenie terenu czy degradację krajobrazu. Należy zachować naturalne ukształtowanie dolin z systemem zadrzewień i zakrzewień oraz zdecydowanie ograniczyć możliwość lokalizacji nowej zabudowy na terenach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system ponadlokalnych, ciągów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów. W tym celu należy również ograniczyć rozpraszanie i lokalizowanie zabudowy na terenach otwartych przez co utrzymają ciągłość systemu ekologicznego.

Podczas realizacji inwestycji zawartych w SRG Ostrówek na lata 2016-2022 w stosunku do obszarów i obiektów objętych formami ochrony należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz akty prawne, dotyczące ochrony form ochrony przyrody.

W odniesieniu do wód obszaru najistotniejsze są zadania związane z budową i modernizacją infrastruktury wodno – kanalizacyjnej.

Bezpośrednie oddziaływanie na jakość powietrza atmosferycznego w gminie Ostrówek

będą związane z działaniami takimi jak: wpieranie modernizacji technik spalania i przechodzenia na techniki ekologiczne bezpieczniejsze oraz wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii. Działania te przełożą się bezpośrednio ograniczenie zapotrzebowania na nieodnawialne surowce energetyczne, a tym samym zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń gazowych i pyłowych wprowadzanych do powietrza atmosferycznego.

Budowa nowych elementów infrastruktury będzie oddziaływać w sposób znaczący na powierzchnię ziemi, poprzez zmianę ukształtowania terenu oraz zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. Oddziaływania odbywać się będą głównie podczas realizacji działań inwestycyjnych, a ustana wraz z zakończeniem prac, dlatego też określa się, że przedsięwzięcia te nie spowodują znaczącego oddziaływania na środowisko.

Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022 nie wskazuje ram dla działań, które miałyby bezpośredni wpływ na klimat obszaru. Oddziaływanie na ten komponent związane jest w tym wypadku przede wszystkim z ilością i rodzajem zanieczyszczeń, które są emitowane do atmosfery podczas wykonywania określonych działań.

Realizacja działań wskazanych w celach operacyjnych oraz działaniach *Strategii* nie będą związane z wykorzystaniem zasobów naturalnych oraz nie będą miały wpływu na zabytki znajdujące się na terenie Gminy.

Ze względu na lokalizację gminy Ostrówek, którego dotyczy analizowany dokument, a także charakter działań wyszczególnionych do realizacji w ramach strategii rozwoju gminy nie przewiduje się możliwości wystąpienia oddziaływania transgranicznego.

Charakter działań określonych w *Strategii* nie pozwala określić jednoznacznych skutków środowiskowych, dokument podaje w większości ogólne informacje na temat dla realizacji działań i zadań. Jednak aby zapobiec jakimkolwiek skutkom można jednak wskazać działania, które mogą przyczynić się do zmniejszenia negatywnego wpływu na poszczególne komponenty środowiska (szczegółowy opis ukazuje Tabela 11.)

Dokument *Strategii* charakteryzuje się wysokim stopniem ogólności, często nie zawiera propozycji konkretnych działań i nie ma odniesienia w wytycznych lokalizacyjnych. Prognoza nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów Strategii, do czego przyczynił się brak możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań.

Istotnym elementem weryfikacji wdrożenia działań wskazanych w *Strategii* jest monitoring. Systematyczny monitoring pozwoli na obserwację i potwierdzenie prognozowanych skutków środowiskowych, będących wynikiem realizacji działań

nakreślonych w Strategii. Tabela 10 zawiera informację o wskaźnikach monitorowania określonych celów zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022.

11. Literatura

- „Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022”.
- Strona internetowa gminy Ostrówek: <http://www.ostrowekgmina.pl/>
- Strona internetowa: www.maps.google.pl.
- „Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport za rok 2014 r.”, WIOŚ, Łódź 2015
- „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wieluńskiego”, Kolbuszowa 2004
- „Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2012-2019
- Geoportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej: geoportal.kzgw.gov.pl
- Biuletyn Informacji Publicznej, Gmina Ostrówek <http://ostrowek.bip.gmina.pl/>
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2016.353 z dnia 2016.03.16)